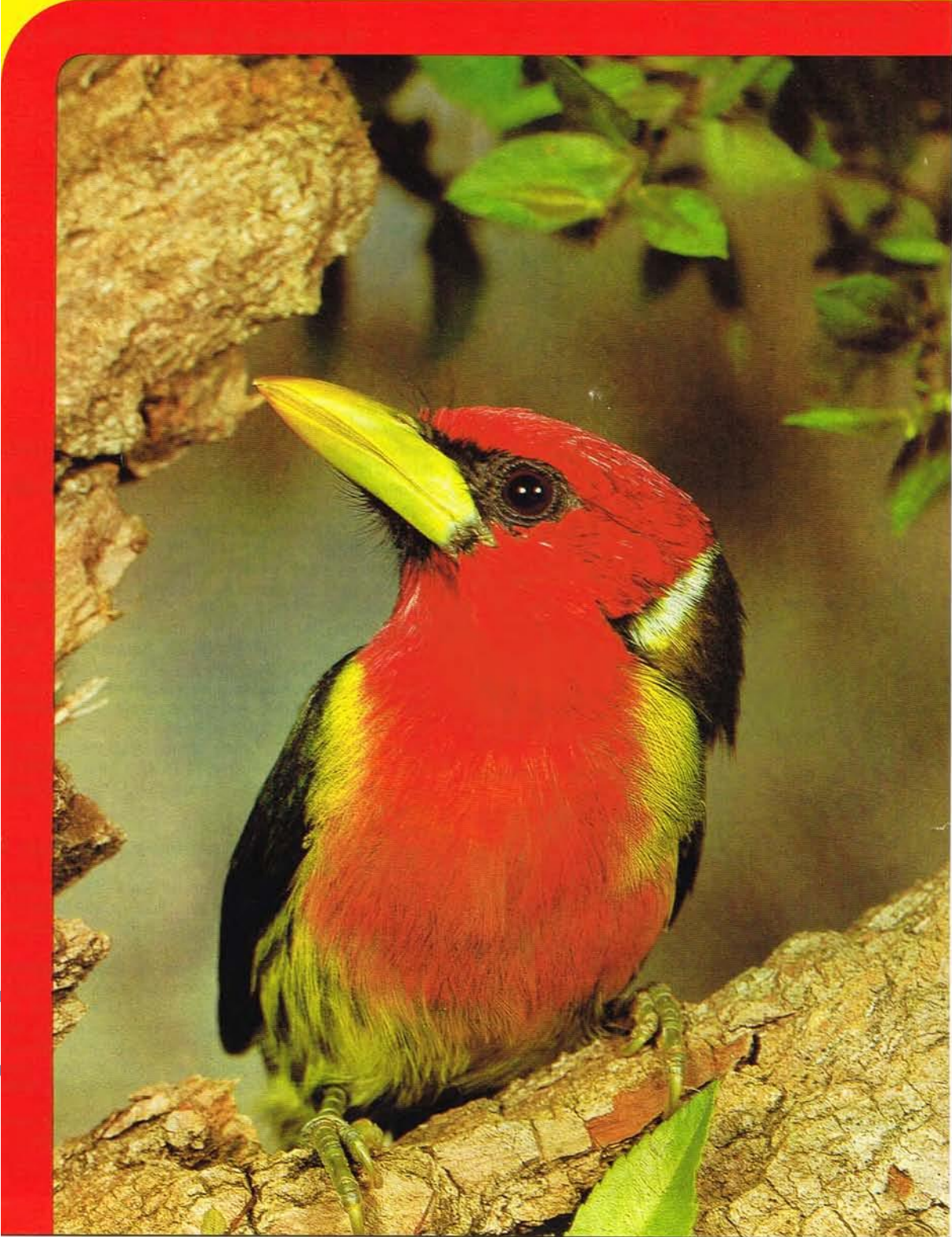

၁၈၇၉ ဗဝဝဝ

essel

De/

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, Breda, telefoon (076) 13 61 37.

Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: W. J. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.

Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25.

District Friesland: J. Forsten, Molenpolle 8, Franeker, telefoon (05170) 29 68.

District Drente: J. H. Heijnen, W. Grolstraat 126, Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.

District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.

District Gelderland: D. J. Prinsen, Berkenlaan 132, Silvolde, telefoon (08350) 53 14.

District Utrecht: Th. Corbee, St. Bonifaciusstraat 76, Amersfoort, telefoon (033) 1 97 04.

District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon (023) 28 59 06.

District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.

District Zeeland: J. van der Walle, Churchilweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16.

District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78.

District Limburg: J. M. Hoebers, Hoofdstraat 5, Horst, telefoon (04709) 12 64.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

D. J. van der Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen, telefoon (05293) 12 57, voor tropen, grasparkieten etc.

H. J. Veerkamp, Royaarsplein 12, Schiedam, telefoon (010) 71 48 39, voor kleur- en postuurkanaries.

H. Elst, Plantage 213, Beverwijk, telefoon (02510) 2 66 07, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.

Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

MAANDBLAD VAN DE NEDERLAND

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.

Binnenland *f* 22,50 per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland *f* 30,— per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.

België: 350 BFr. per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheks te Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebravinkenclub

Secretaris: P. Kool, telefoon: 05280 - 6 80 28, Röntgenhof 33, Hoogeveen.

Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alphen a.d. Rijn, Postgiro 43984 Coöp. Raiffeisenbank Alphen a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.

Contributie *f* 15,— per jaar. Entree *f* 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, Hoogvliet, telefoon (010) 38 27 43.

Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, Harderwijk, telefoon (03410) 62 73

Giro t.n.v. de postuurkanarieclub no. 1667906.

Contributie *f* 15,— per jaar. Entree *f* 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden.

Secretaris: H. A. Vervest, Peppelgaarde 41, Etten-Leur, telefoon (01608) 1 63 70.

giro-rekening: 31.58.484 t.n.v. spec.club Eur. Vogels, H. van Es, Wilhelminastraat 23, Barendrecht, telefoon (01806) 29 80. Contributie *f* 17,50 per jaar.

Speciaalclub van insekten- en vruchtenetende vogels

Secretaris: H. Kehl, Kruiningenstraat 170, Rotterdam-3023, telefoon (010) 80 28 54.

Penningmeester: S. J. van Schie, Bootsmanstraat 3, Rotterdam, telefoon (010) 76 75 47, giro 2625815, t.n.v. penn. speciaalclub. Contributie *f* 20,— per jaar. Entree *f* 5,—.

Japane Meeuwclub

Secretaris: P. A. M. Timmermans, Vijverstraat 3 Halsteren, N.-B.

Penningmeester: W. A. M. Berns, Kerkallee 91, Velp, Gld., telefoon (085) 61 96 28. Rek. nr. 39 39 88 207 Rabobank, Velp, t.n.v. penn. J.M.C. Contributie *f* 15,— per jaar, entree *f* 5,—.

Parkieten Speciaalclub van Gras en Grote Parkieten

Aanmeldingen bij C. van Gemeren, Karel Doormanstraat 42, Waubach (L). Tel. 045 - 31 40 95 of bij A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek (L), tel. 045 - 21 78 58. Contributie 15 gld. per jaar. Entree *f* 2,50. Storten op postgiro nr. 3587100 t.n.v. Parkieten Speciaalclub, Karel Doormanstraat 42, Waubach (L).

Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

Vogels

ID VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 46.500)

REDACTIE

C. E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuiver particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

Vragen over?

KLEURKANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, Lochem.

ZANGKANARIES aan: M. van Woezik, Homberg 27-16, Wijchen.

GRASPARKIETEN aan: A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek.

ZEBRAVINKEN, JAPANESE MEEUWEN EN TROPENBASTAARDEN aan: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen.

GROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN aan: D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Teteringen.

TROPISCHE VOGELS aan: G. v. d. Watering, St. Theresiastraat 25, Roosendaal.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 20 september 1976.

IN DIT NUMMER

	pag.
De roodkopbaardvogel	324
De kuifgors	325
Het lied van de harzer, klingeltoeren	326
Rijstvogels: verguisd of geprezen . . .	328
Op de vreemdste plaatsen vind je vogels	329
De vogeltrek	331
In de ziekenboeg	332
De vererving van de zwartborstfactor bij de zebra-vink	335
Japanse meeuwen	336
Grasparkieten allerlei	338
Beplanting in en om de volière/Onze tuin	340
Onze ervaringen met Afrikaanse soorten	341
De volière van de maand	342
Worminfecties bij grote parkieten en agaporniden I	344
Geachte redactie	348
De Scotch fancy	348
Nieuws uit het dierenpark Wassenaar	348
Pietpraat over strogeel	349
Honingvogels 4	351
Een moeilijke opgave en een ervaring rijker	353
Inheemse vogelsoorten (6), buizerden	355
Buitengebeuren	356
Zwakheid bij de zwartborstzebra-vinkmannen	358
De gele kwikstaart	359
Appelvink liefhebber van kerseboomgaarden	361
Opleiding keurmeester	361
Korte berichten	362
Vinken vliegen in en uit	363

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
NBvV Boekenservice	327
Benny Slagers/Van Oostrom/Roupe	
Van der Voort/Veraka/Siem van 't Hart	
Cédé	330
Sluis	335
Prijslijst Centraal Magazijn	336
Bogena/Sanders/Edelchemie/	
Conditio/Tilb. Vogelhandel	350
Kapelle/Aviscentra/NBvV	362
Vraag en aanbod	363
Tovo	366
404	366
Animali/Paradiso/Gezasept/	
Van Gils/Rein van der Veen	367
Witte Molen	368

Foto omslag en pag. 324: H. Schrempf
Roodkopbaardvogel

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

Uitsluitend brieven met betaald antwoord!

de roodkop- baardvogel

door: E. M. Wessels

Over de gehele wereld komen vele tientallen soorten baardvogels voor, de meeste op het zuidelijk halfrond, in Afrika, Azië en Zuid-Amerika.

In Zuid-Amerika komen er een twaalfal soorten voor waarvan de roodkopbaardvogel (*Eubucco bourcierii*), afgebeeld op de kleurplaat, er een is.

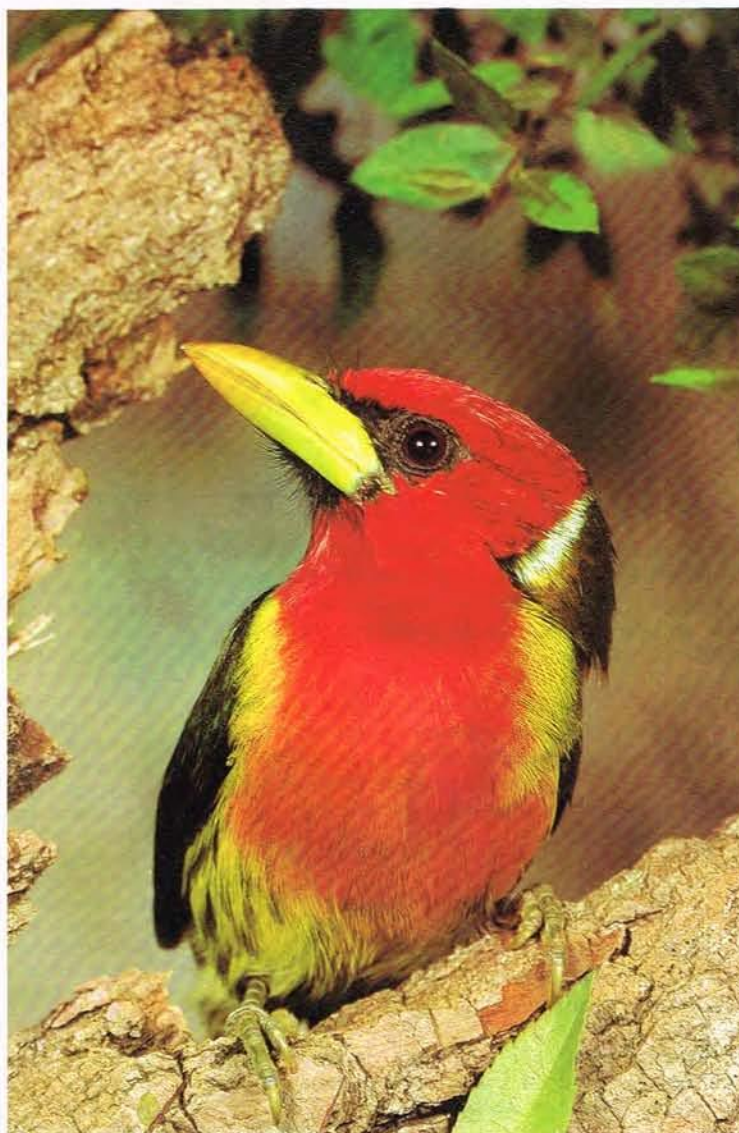
Het is een van de kleinere soorten baardvogels en meet slechts 17 cm. De meeste zijn veel groter, wel tot een cm of vijfendertig, zoals bijvoorbeeld de Chinese Baardvogel. Baardvogels zijn zeer karakteristieke vogels, niet alleen wegens hun zeer forse snavels alswel om de krans van baard- of snorharen rond de basis van hun snavel. Tevens hebben ze alle zeer krachtige poten zodat ze zich stevig op de boomtakken kunnen vasthouden.

Ze nestelen in boomholten, welke ze zelf net als een specht uithakken, of maken gebruik van verlaten nesten, welke ze dan zelf naar eigen idee verder uithakken. Want wat dat betreft doen ze weinig voor spechten onder en kunnen danig te keer gaan. Ongetwijfeld is dit een van de oorzaken, dat deze soort vogels bij de meeste liefhebbers weinig in trek zijn, daar ze in de kortst mogelijke tijd hun kooi of volière aan stukken kunnen hakken.

Persoonlijk zie ik ze erg graag en heb er dan ook verscheidene soorten van. Ze worden vrij gemakkelijk tam en komen uit je hand eten. Het kapot-hakken van de kooi kan je wel opvangen door ruimschoots flinke takken en boomstronken te geven, waarop ze hun haklust kunnen botvieren.

Alle baardvogels voeden zich met vruchten, bessen en veel insecten, de grotere soorten ook met jonge vogels, kleine muizen enz. Dit zelfde menu zetten wij ze ook voor en daar gedijen ze heel goed op, waarbij we dan in plaats van de jonge vogeltjes en muizen, gehakt vlees kunnen verstrekken.

Het zijn over het algemeen vrij sterke vogels, welke na een goede aanpassingstijd zich in ons klimaat zeer goed thuisvoelen, hoewel de Amerikaanse soorten, zoals ook deze roodkopbaardvogel, wat meer warmtebehoefstig zijn, en zeker in de winter in een matig verwarmde ruimte gehouden moeten worden.

De kleinere soorten zijn wel samen te houden met grote vogels als spreeuwen, lijsters en dergelijke, hoewel, te vertrouwen zijn ze nooit. Ik voor mij houd ze het liefst allemaal apart opgekooid, zodat er geen ongelukken kunnen gebeuren.

De pop van het roodkopbaardvogeltje is aanmerkelijk minder kleurrijk, het rood ontbreekt geheel, terwijl ook de overige kleuren meer pastelkleurig zijn. Deze roodkop komt in hoofdzaak voor in het noordwesten van Zuid-Amerika, in Colombia, Ecuador en Peru. Ze worden maar sporadisch ingevoerd, trouwens dat is met de meeste andere soorten ook het geval.

Broedresultaten met baardvogels zijn de laatste jaren in de internationale vogelpers enkele malen wel vermeld, maar het zijn uitzonderingen, en voor zover mij bekend is het in Nederland nog nimmer voorgekomen.

Ondanks dan de enkele .m.i. kleine nadelen, zijn dit voor werkelijke liefhebbers ideale vogels, waar zeer veel plezier aan te beleven valt.

de kuifgors

tekst: M. de Jong
foto: H. Schremp

Als u het vogeltje, dat op het gekleurde plaatje luidzeels zit te zingen hoewel u het niet hoort, in zijn natuurlijke omgeving wilt opzoeken heeft u wel een aardig reisje voor de boeg. U moet dan namelijk naar het Himalaya-gebergte in Azië, althans naar de andgebieden ervan. Het lijkt me overbodig u een signalement te geven, want de afbeelding spreekt voor zichzelf. Dit exemplaar is een mannetje van de kuifgors, die de wetenschappelijke naam **Melophus athami** kreeg. (Het vrouwtje is wat fletser met wat meer bruin in haar mantelpakje.) **Melophus** houdt erband met de zang en „lathamii” duidt op de beaamde Britse ornitholoog John Latham, die talrijke eschriften over vogels schreef.

Deze ongeveer 15 cm lange vogels houden zich bij voorkeur op in rotsachtige berghellingen met laag truikgewas tot hoogten van circa 1500 m. Daar in e hoogte kan het weer vaak bar en boos zijn en an trekken de vogels naar lagere regionen.

Meestal zijn deze vogeltjes óf alleen óf in paren te en; zelden treft men groepjes aan, maar is dat wel et geval dan hoort men op een afstand reeds het shetterende geroep. Maar zingen kunnen ze uit- ekend en veelal dragen ze hun liedje voor terwijl » in de top van een struik of lage boom zitten. e broedtijd valt in de maanden april en mei en aar verluidd bouwen zowel mannetje als vrouwtje an het nest, een flink bouwsel van droge grassen

en stengeltjes, van binnen gevoerd met fijner mate- riaal. Er worden 3 tot 5 eieren gelegd, die voor- namelijk door „moeders” worden uitgebroed, hoewel het mannetje wel meehelpt het kroost groot te bren- gen. Deze eitjes hebben niet de tekening van de „echte” gorzeëitjes, de zogenaamde schrijvereitjes, maar hebben een groenachtige tot bruine onder- grond met daarop rode, bruine en purperen vlekjes. Het voedsel van deze gorzen bestaat hoofdzakelijk uit diverse gras- en onkruidzaadjes, maar ook wor- den wel insecten, bijvoorbeeld vliegende termieten, genuttigd.

In de volière

Wat het leven in de volière betreft, heb ik Rutgers' Encyclopedie geraadpleegd. Deze zegt: het voedsel bestaat uit witzaad, haver en diverse gierstsoorten en ook universeelvoer wordt gretig gegeten. Ze kun- nen zowel 's zomers als 's winters in de buiten- volière blijven, mits ze binnen kunnen overnachten.

door M. van Woezik

Klingeltoeren

Bij de behandeling van de holklingsel heb ik reeds gewezen op de Duitse naamgeving van die toer. Dit geldt evenzeer voor de klingsel, zodat wij dit niet behoeven te herhalen. Het grote verschil tussen holklingsel en klingsel, het woord zegt het reeds, bestaat hierin, dat bij klingsel het element hol totaal ontbreekt. De klingsel kan derhalve nooit een diep of hol geluid veroorzaken.

De klingsel is een onderbroken toer met een zeer eenvoudige structuur. De onderbreking mag bij klingsel echter niet te groot zijn, omdat bij een grote ruimte tussen de toongrepen de toer een hupsend karakter krijgt, hetwelk nadelig is voor een vloeiende voordracht van de toer. De klingsel heeft slechts een kleine toonomvang en tevens een kleine mogelijkheid in de variatie van de grondtoon. Immers indien de klingsel zou worden gebracht met een diepere grondtoon dan de i, dan zou het geen klingsel meer zijn en zou dezelfde toer holklingsel moeten worden genoemd.

De klingsel van de goede klingsel is i, voorafgegaan door de medeklinsel l, h of d. De l als medeklinsel is wel te prefereren boven de andere medeklinsels. De toer klinkt dan als lie, lie, lie en heeft dan een vloeiend karakter.

Met de medeklinsels h of d kan de klingsel nog wel goed zijn, maar dan mogen deze medeklinsels slechts heel zacht hoorbaar zijn, anders krijgt de klingsel een enigszins stotend karakter.

Indien andere medeklinsels dan de hiervoor genoemde ingelast worden, wordt de klingsel een lelijke en gevaarlijke toer. Als u een klingsel hoort uitspreken als tsi, tsi, tsi of dsed, dsed, dje, dje, dje, dan hebt u te doen met een lelijke en gevaarlijke klingsel. Een belangrijk element van de klingsel is ook de grondtoon. De klingsel is bedoeld als een belletje en zodra de grondtoon i niet zuiver en helder is, kan men nauwelijks van een belletje spreken. De klingsel mist in dat geval zijn taak als afwisselingstoer in het harzerlied.

Mooie en zuivere klingsels worden niet zo vaak gehoord, vandaar dat ook maar zelden het maximum aantal punten voor klingsels wordt gegeven.

Met de klingsels is er vaak iets dat de toer een mindere waarde geeft. Soms is een goede klingsel te lang of wordt hij te vaak in het lied herhaald, waardoor hij te veel op de voorgrond treedt en daardoor aan het lied een ruw karakter geeft.

Dan weer is de grondtoon niet helder of worden verkeerde medeklinsels ingevlochten. Een andere keer is de grondtoon te lang en is het een getrokken klingsel, ook wel slepende klingsel genoemd.

Verder horen wij soms neuzige, spitse, gestoten en hupsende klingsels, die alle, al dan niet foutief en

daardoor gestraft, toch niet het maximum toe te kennen aantal punten kunnen behalen.

De klingselrol

De klingselrol is een zuivere roltoer. Eenvoudig van structuur, met slechts één klinsel, voorafgegaan door één medeklinsel, de r. Ook bij de klingselrol is het belangrijk, dat de klinsel i zuiver en helder wordt gebracht.

Het komt voor dat een vogel de klingsel, die een onderbroken toer is, in dezelfde toerbeurt afwisselt met een klingselrol, die een ononderbroken vorm heeft. Indien beide toeren goed zijn van toon en structuur, kan het geheel een zeer mooi effect hebben.

De klinsel van de klingselrol moet, evenals die van de klingsel, een heldere, metaalachtige klank hebben.

Ook de medeklinsel van de klingselrol kan veel aan de muzikale waarde van de toer bijdragen. Andere medeklinsels dan de r, die niet te veel op de voorgrond mag treden, maken de toer al gauw hard of ruw.

Een goede klingsel mag met slechts heel weinig geopende snavel worden gezongen. Wordt bij het zingen van de klingselrol de snavel van de vogel ver geopend, dan hebben wij zo goed als zeker met een foutieve klingselrol te doen.

In dat geval horen we meestal een scherpe of harde i als klinsel, die meestal wordt begeleid door medeklinsels als een harde r of s, sj, sch, waardoor de toer een harde of scherpe klank krijgt.

Dat wij de klingselrol in onze tegenwoordige diepe zangers niet zo vaak meer horen, vindt zijn oorzaak wel in het feit, dat de klingselrollen niet zo goed meer passen in dat diepe lied. Ook de overweging, dat klingselrollen gemakkelijk ontwaarden in scherpe toonstukken, maakt dat de stamkweker wat huiverig voor deze hoge toer is. Daar komt nog bij dat jonge vogels wat graag een hoge klingselrol overnemen en dikwijls daarbij de perken voor afwisseling te buiten gaan.

Velen redeneren daarom: liever geen klingsel of klingselrol in mijn diepe lied dan een slechte klingsel, die het klankbeeld schaadt.

Vroeger vermeldde het keursysteem nog een ander soort klingselrol, nl. de zwier. Ten tijde van de Truttevogels was de zwier een waardetoer. In die tijd, toen de vogels nog een veel lichter orgaan hadden dan onze tegenwoordige zangers, pasten de klingsels, klingselrollen en de zwieren nog wel in dat lichte lied.

Door het steeds meer telen op diepere en vollere zangorganen is ook de functie van genoemde toeren in mindere mate waardevol voor het lied geworden. Vooral de zwier, die een zelfde structuur heeft als de klingselrol, maar meestal met ver geopende snavel en in een scherpe toon wordt gezongen, past totaal niet bij onze diepe zang en is derhalve dan ook in ons huidige keursysteem verwezen naar de foutieve- en strafpunten.

Tretter heeft eens beweerd dat de klingselrol en de zwier voortkomen uit de hogere toonlagen van de holrol en gezien de structuur van beide genoemde toeren kan ik het daar wel mee eens zijn.

Als ik de laatste jaren keurde te samen met een

zie pag. 337

rijstvogels: verguisd of geprezen ...

Een kleine 30 jaar geleden ben ik uit Indonesië naar Nederland gekomen. Helaas kan ik mij nog maar weinig herinneren van het rijke vogelleven op Java. De rijstvogels, die buiten de grote steden misschien nog talrijker voorkomen dan hier de mussen kan ik mij echter nog goed voor de geest halen. Ze werden door de Javanen bestreden omdat de rijstvogel veel schade aanrichtte op de rijstvelden. Daar stond ech-

ter tegenover dat ze door diezelfde Javanen zeer op prijs werden gesteld omdat ze kennelijk heerlijk smaakten!

Ik herinner mij ook nog dat ik toentertijd jacht maakte op jonge rijstvogels die pas waren uitgevlogen om ze zelf verder groot te brengen in een kooi. Die met de hand grootgebrachte rijstvogels konden bijzonder mak worden. Goklustige Chinezen op Java zagen zelfs kans om ze af te richten en te gebruiken bij hun gokken. Deze afgerichte rijstvogels zaten in een kleine kooi die met een gang was verbonden aan een andere. In dat andere gedeelte stond dan een bakje met kaarten. Ging het deurtje open dan wipte de rijstvogel naar de andere kant om er een kaartje te pakken. Welk kaartje was dan de gok en er werden dan ook forse bedragen ingezet.

De rijstvogels, altijd in groepsverband rondscharrelend, broedden op Java heel vaak onder de dakpannen en je kunt je afvragen waarom zij als broedvogel in Nederland niet zo is geslaagd. Bij vele liefhebbers wordt de rijstvogel gezien als een niet of nauwelijks tot broeden te krijgen vogel terwijl bij anderen het ene nest na het andere wordt grootgebracht. De vraag rijst dan ook: hoe komt dat zo? De moeilijkheid begint echter al bij het samenstellen van een koppel. Het verschil tussen man en pop is bijzonder moeilijk te zien. Ik kweek nu al bijna 20 jaar met rijstvogels en nu nog gebeurt het mij dat er exemplaren zijn waarvan ik het geslacht niet met zekerheid kan vaststellen. De mannen hebben een wat forsere snavel, die bovendien wat roder is. Ook de oogring manifesteert zich bij de man duidelijker dan bij de pop. Bovendien is de man vaak wat forsere van formaat en zit wat rechter op de stok dan de poppen, maar het blijft moeilijk. Handelaren hebben nooit problemen; kom je om een koppel dan krijg je ook altijd een „koppel”. Of het inderdaad een man en een pop zijn moet echter de toekomst leren. Het enige waar je je aan kunt vasthouden bij de bepaling van het geslacht is dat de mannen zingen. Het kan echter ook voorkomen dat indien u twee mannen bezit er één zingt terwijl de andere vogel maanden zijn snavel houdt.

Maar goed, laten wij aannemen dat u inderdaad een paartje heeft. Ook dan blijken veel rijstvogels geen lust te hebben om te nestelen, alle moeite en goede zorgen ten spijt. Als wij de beschikbare lectuur erop naslaan dan lezen wij dat als wij ze tot broeden willen krijgen, het aanbeveling verdient om op de bodem van de volière wat paddy te strooien. Maar als ik u vertel dat mijn rijstvogels geen van alle paddy eten dan blijft er van deze theorie niets over. Hiermee wil ik alleen maar benadrukken dat het in het algemeen erg moeilijk is om voor levende wezens richtlijnen te geven, en dat dit zeker ook geldt voor rijstvogels. Toch wil ik u mijn ervaringen niet onthouden omdat u er mogelijk wat aan heeft.

De rijstvogel is een gezelligheidsvogel en mijn ervaring is dat ze gemakkelijk tot broeden overgaan als ze met meerdere koppels worden gehouden. Ik moet u er overigens wel direct bij vertellen dat mijn ervaring is dat deze koppels beter in afzonderlijke volières gehouden kunnen worden die aan elkaar grenzen. Ik heb veel onbevuchte eitjes gehad omdat de rijstvogels bij de paring door hun soortgeno-

ten werden verstoord. Als nestmateriaal gebruiken zij graag veel grof materiaal zoals de stengels van grashalmen, takjes e.d., ook de uitgeplozen trosgerststengels en staartveren van de diamantduif. Ik bezit zelfs een koppel dat montage draad gebruikt om hun jongen een „zacht” nestje te geven!

Als nestkast wordt wel altijd een grote kast uitgezocht met een kleine ronde opening. Wat verder ook van belang is, is het feit dat de rijstvogels graag weer in hun oude nest beginnen met een volgend broedsel. Mijn ervaring is dat als ik na het uitvliegen van de jongen het nestje schoon ging maken het ook gebeurd was met de kweek. Verzuimde ik dat echter dan werd onmiddellijk weer begonnen met een nieuw legsel.

Het is verder aan te bevelen om de jonge vogels, zo gauw ze zelfstandig zijn bij hun ouders weg te halen omdat ze vaak in het oude nest terugkruipen, wat natuurlijk nadelig is voor het volgende broedsel. Als voer krijgen ze bij mij een mengsel tropisch zaad voor Austr. prachtvinken, aangevuld met groen (wat ze bijzonder graag eten), gekiemde zaden, trosgerst en een opfokvoer. Brood hebben ze bovendien erg graag als er jongen zijn.

In dit artikel heb ik het niet speciaal over de grijze of witte rijstvogels. Hoewel men weleens stelt dat de witte gemakkelijker tot broeden overgaan dan de grijze ben ik van mening dat de kleur van de vogel er niets toe doet. Wel is het een feit dat met vogels die in de volière zijn geboren gemakkelijker te kweken is dan met geïmporteerde vogels.

Hoewel de rijstvogel beslist niet agressief is kan hij

toch gevaarlijk zijn bij kleine tropen. Als hij namelijk een tik uitdeelt kan zo'n tik behoorlijk hard aankomen met zo'n grote snavel. Mijn ervaring is echter dat de rijstvogel veel meer dreigt dan werkelijk kwaad doet. Er zijn echter uitzonderingen en ik heb een kennis die zich eens zo kwaad maakte over het gedrag van een rijstvogel in zijn volière dat hij de vogel zonder meer doodschoot!

Ik heb het in dit artikel niet gehad over het laten uitbroeden van de eitjes van de rijstvogel door pleegouders. Ikzelf ben er niet zo'n voorstander van maar het kan soms weleens nodig zijn dat u de eitjes of jongen moet overleggen. Ik kweekte eens met rijstvogels in een broedkooi. Zodra er echter jongen waren werden ze zonder pardon zo maar het nest uitgegooid. Terugleggen had geen zin omdat ze er prompt weer werden uitgewerkt. Ik heb toen deze jongen (zeven stuks) verdeeld over 2 nesten zebra vinken. Deze laatsste brachten ze prima groot, ondanks dat de kop van de zebra vink bijna geheel verdween in de snavel van de jonge rijstvogel.

Bastaarden van de rijstvogel kunnen ook bijzonder mooi zijn. Zeer bekend zij de bastaarden met de Jap. meeuw. In Kaatsheuvel heb ik jaren geleden eens bastaarden gezien van de rijstvogel met zilverbek. Ze waren wat kleiner dan de rijstvogel, maar hadden wel de volledige tekening van ze. De kleur was bruin in verschillende nuances. Ook van de bruinborstrietvinken met rijstvogel heb ik mooie bastaarden gezien.

In een volgend artikel iets over de vererving en over de TT-kwaliteiten van de rijstvogel.

Hans Klören

op de vreemdste plaatsen vind je vogels

Vogels kunnen gek doen als de nestelperiode weer in zicht is. Op de onmogelijkste plaatsen tref je dan wel eens nesten aan en veelal wordt er voor gezorgd, dat de vogels ongestoord kunnen broeden. Zo zijn er gevallen bekend van het nestelen van vogels in melkbussen, conservenblikjes, oude kachelpijpen, hekkeposten, brievenbussen, onder zadels van fietsen of bromfietsen, etc.

Ook zijn er wellicht andere bijzondere plaatsen waar een paartje vogels het uitverkiest om met de nestbouw te beginnen.

Zo was ik eens op een voorjaarsdag in het jaar 1973 voor een dienstaaengelegenheid in een van de buurtschappen van ons dorp bij een landbouwer op bezoek. Hierbij kwam het gesprek op de jacht en de vogels.

De boer bleek een natuurvriend te zijn, wat bij mij overkwam uit zijn relaas: „Meneer holt ok van vogels, heb ik geheard en noe zak oe is wat laoten zeen, waj nog nooit hebt metmaakt.”

Hij ging mij voor naar een leegstaand kippehok achter zijn woning. De deur van het hok stond open en aan de binnenkant van de deur aan een spijker hing een oude jas.

„Kiek”, zei de man, „ik hebbe die olde jasse an de spieker ehangen want die jasse doe ik nog wel is an, as ik gao melken, als 't slecht weer is. Noe was 't verleden weeke een paar dagen nat en ik

wolle die jasse andoen bie 't melken, mar dat ging niet deur, want in die rechterzak zat een „liester” te bruden. Ik hebbe mij toen mar nat laoten regenen, want ik vond dat zo mooi en 't beessien bleef daor zitten tot hiej uutebruud is. Zie blief ter allemaole vanof.”

De merel bleef rustig op het nest zitten, dat hij in de uitgescheurde rechterjaszak had gemaakt. Het nest bleek later vier eieren te bevatten.

„Mar iej bent er nog neet, want iej mut is kommen kieken in 't hoenderhok”, hervatte de landbouwer zijn relaas.

In het kippehok waren aan een waslijn luchtige kledingstukjes opgehangen van de dochter van de boer. Het voorste kledingstuk was een be-haatje. In de onderste cup ervan zat rustig een pimpelmees te broeden. Het vogeltje trok zich van onze aanwezigheid niets aan.

„Dat ding daor is van oons Merietje. Die wichter heb van dat lichte gerei an en zie hangt altied in 't hoenderhok um te dreugen. Zie wol dat „ding” ophalen, mar 't hoeven niet meer, want dat meesien zat ter in. Oons Merietje hef ter toen afstand van edaon en een nieuwen dr biegekocht. As Merietje de was geet ophangen, blif 't veugeltje rustig zitten. Dr kumt geen mense bie en ik holle de katte in hoes vaste”, was het relaas van de man. De resultaten van deze broederij bleken gunstig te zijn geweest. Evenwel werd later niet meer vernomen of de nesten wederom door de vogels werden betrokken. Waar een beha al niet goed voor kan zijn!

Wij hebben regelmatig voorradig
duizenden tropische vogels
Pracht vinken - Parkieten -
Duiven - Kanaries - Papegaaien
Grote Parkieten

's-Zondags van 10 tot 14 uur
geopend.

VOGELHANDEL „BENNY SLAGERS”
DORPSSTRAAT 79 - ENTER (Ov.)
TELEFOON 05478-682

Nieuw in Nederland!

Een boeiende KLEURENFILM; voor sport-
avonden. Over de verzorging van vogels:

De vogelvriend kent geen verveling

Enkele reacties: Door uw film ging een nieuwe
wereld voor ons open. - Men kan duidelijk zien dat
hier een Topkweker aan het werk is.

Op aanvraag wordt u een folder toegezonden.
Brieven met betaald port.

L. A. VAN OOSTROM
VOSSEGATSELAAN 33 - UTRECHT
TELEFOON 030-51 43 60

404

Een volkomen veilig en
gifvrij insecticide.
Doodt feilloos alle insecten
In huizen, hokken,
kooien, manden etc.

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

“VERAKA”

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor
pelsdieren, pluimvee en vogels - Voor-
fronten in alle maten - Tevens opvouw-
bare kooien voor honden, katten, duiven,
papegaaien etc.

Bondskooien - Hooiruiven - Voerbakjes

Alles gepuntlast - 100% service.

“VERAKA”

Markstraat 17 - Telefoon 01693 - 1448
Terheijden N.Br.

FLORA en FAUNA B.V.

SIEM VAN 'T HART

POSTBUS 312
CAPELLE AAN DEN IJSSEL
Telefoon 010 - 12 75 11

Wij leveren uitsluitend aan de erkende vak-
handel (Dibevo-speciaalzaken).

Constant in voorraad Grijs Roodstaart- en
andere papegaaien.

Ook gespecialiseerd in tangara's, rotshanen,
kolibries, nachtegalen, vliegenvangers etc.
Tevens voorradig Hyacinth Ara's.

CéDé

eivoeders

de vogeltrek

De temperatuur daalt iets, bloemen sluiten hun kronen en vogels zoeken hun nachtverblijven op. Een groep van enkele honderden spreeuwen vliegt over. Nog een paar uur en alles is weer rustig in de polder. Een dag van arbeid in de dieren- en plantenwereld wordt afgesloten. Dit gaat elke avond zo. Nog maar een paar weken en de Nederlandse avifauna ondergaat als het ware een metamorfose. Dan is het weer tijd voor de grote najaarstrek. Onze zomergasten vertrekken voor enkele maanden naar het zuiden, terwijl de vogels die de winter bij ons doorbrengen arriveren. Gedurende deze maanden (september - oktober) bezoeken ook de doortrekkers West-Europa.

Aan het begin van elke herfst worden de trekvogels onrustig. Dit komt door voedselgebrek of door de koude, want de koekoek bijvoorbeeld trekt al weg als er nog volop voedsel is terwijl de temperatuur ook niet als oorzaak van zijn vertrek gezien kan worden. Hun onrust wordt veroorzaakt door bepaalde hormonen. Deze klierstoffen worden afgescheiden door de schildklier, welke in deze periode iets gezwollen is. Men is nog steeds niet achter de oorzaak van deze opzwellings maar vermoed wordt dat het iets te maken heeft met het aantal uren daglicht per etmaal.

Men onderscheidt drie groepen trekvogels:

1. ZOMERGASTEN. Dit zijn soorten die bij ons roeden en elders overwinteren.

3. WINTERGASTEN. Deze brengen in ons land de winter door.

2. DOORTREKKERS. Zij passeren ons land op voorreizen van broedgebied naar winterverblijf.

Langs welke wegen vogels trekken en welk doel ze hebben wordt nagegaan door direkte en indirecte waarneming (men ziet vogels bepaalde vliegrichtingen volgen en vogels worden geringd).

Mensen die vogels ringen houden er een nauwkeurige administratie op na. Ook bestaat er sinds kort een zeer gevoelige radar waarmee de vliegrichting van vogels bepaald kan worden. Van sommige soorten trekken de jongen eerder weg dan de

ouden. Jonge vogels die de reis nog nooit eerder gemaakt hebben vinden toch feilloos hun winterverblijven.

Grote vogelsoorten als kraanvogels en eenden vliegen vaak in een „V“-formatie of in een lange rij. De vogel die op kop vliegt wordt dan steeds door een ander afgelost. Zangvogels trekken vaak in een wolkformatie. Het leeuwendeel van de kleine vogels trekt 's nachts. Dit vanwege de betere bescherming tegen vijanden. Ook insekteneters, welke overdag fourageren, trekken 's nachts.

Veel grote vogels (ooievaars, ganzen) trekken overdag. Koekoeken en zwaluwen leggen tweemaal per jaar bijna tienduizend kilometer af, nl. van Noord naar Zuid-Amerika en terug. Er is een belangrijke proef gedaan met vinken. Vinken die in Nederland broeden, brengen het koudere jaargetijde door in Ierland. Dit land ligt ten zuidwesten van Nederland. Een aantal jonge vinken werd in ons land gevangen en vervolgens in Zwitserland losgelaten. Deze vogels kwamen aan de Franse riviera terecht. Zij hadden dus in zuidwestelijke richting gevlogen. Deze dieren beschikken over een kompaszin. Toen dezelfde proef werd gedaan met vinken, die de route Nederland—Ierland al eens hadden gevlogen, bleek dat deze wel naar het juiste land vlogen. **DIT NOEMEN WE PLAATZIN.** Erg belangrijk is het feit dat trekken de overlevingskans vergroot van bijvoorbeeld insekteneters. Zij verblijven daar waar de meeste insekten zijn.

Er wordt gemiddeld 200 kilometer per dag afgelegd door trekvogels. Een rekord is, ja, u leest het goed, 3600 km aan één stuk. De Noordse stern is op een ander gebied rekordhouder. Deze vogel broedt tot aan de 83ste noordelijke breedtegraad. Zij overwinteren echter 160 graden zuidelijker.

De voorjaarstrek duurt veel korter dan de najaarstrek. Waarschijnlijk is dat dit komt door de drang tot voortplanting. In het voorjaar komen de zomergasten terug. Het eerst de mannetjes. Zij nemen een territorium in bezit. Ook standvogels hebben een vast territorium. Zij verplaatsen zich alleen over kleine afstanden.

R. Kromhout-v. d. Meer

in de ziekenboek

Tekst en tekening: C. E. van Berkel

foto's: H. Lacey

Observatie

Afgaande op onze eigen ervaringen hebben we relatief weinig met zieke vogels te maken. Ik meen dat dit zelfs wel in het algemeen gesteld kan worden. Gelukkig maar trouwens, want een eventuele ziekte-uitbraak in de volière kan toch rampzalige gevolgen hebben.

Meestal beperkt het zich, bij een gemiddeld bestand van 50 tot 75 vogels, tot een enkel geval per jaar. Dit is overigens wel afhankelijk van de snelheid van handelen wanneer een zieke vogel wordt waargenomen en mede van de wijze waarop de vogels zijn gehuisvest en de kwaliteit van het voedsel dat we ze geven. Wat huisvesting en voeding betreft, wanneer we het niet zo nauw nemen, kan het wel een hele poos goed gaan, maar de klap die dan wordt uitgedeeld is meestal wél raak.

Belangrijk is een regelmatige, lees dagelijkse, observatie van de vogels. Hoe eerder men een zieke vogel onderkent, hoe beter het is. De ervaren liefhebber heeft voor die observatie niet veel tijd nodig. Meestal ziet hij in een oogopslag dat er iets hapert. Zodra een vogel ziek wordt, is het met zijn fraaie vederpakje, zijn actieve gedrag en zijn zang gedaan. De veren zitten niet meer mooi glad en strak langs het lichaam, maar staan wijd uit, „dik zitten” noemen we dat. De vogel is lusteloos, zit stil en slaapt veel; heeft weinig interesse voor zijn omgeving en brengt veel meer tijd dan normaal aan of het liefst nog in de zaadbak door.

Bij een schrikreactie, wanneer hij dan weer een moment tot instinctieve attentie komt, kan men zien dat het verenpakje de normale glans heeft verloren en de oogjes dof en suffig zijn.

Even belangrijk is de zogenaamde mestcontrole. Bij nagenoeg alle zaadetende vogels bestaan de excrementen uit grijswitte substanties welke niet te dun mogen zijn. Dunne, kleurloze of sterk in kleur

afwijkende (groenachtige) faeces wijst op mogelijke darmstoringen.

Bij de vruchten- en insekteneters is de mest veel dunner en kan alleen de kleur een bepaalde indicatie geven. Een zekere mate van ervaring is ten aanzien van de laatste groep vogels wel van belang.

Ziek zijn, beter worden

Zieke vogels genezen is erg moeilijk omdat we heel vaak NIET de kennis hebben om een juiste diagnose te stellen. Zelfs voor vele dierenartsen is dit uitermate moeilijk. Zij bezitten ongetwijfeld wel de nodige kennis, maar in de meeste gevallen ontbreekt het hun aan voldoende praktijkervaring. Laten we eerlijk zijn, meestal gaan we alleen maar naar de dierenarts als er een „dure” vogel ziek is. Een dik zittende strogele kanarie, muskaatvink of zebra-vink, proberen we zelf wel op te knappen. Dat daarbij vaak volkomen verkeerde „geneesmiddelen” aan de vogels worden verstrekt, laat zich verstaan. Beter zou het zijn wanneer we al direct de dierenarts inschakelen. Juist daardoor krijgen deze mensen de kans hun kennis in de praktijk te toetsen en daar kunnen we alleen maar wél bij varen. Het is ook een zinnige zaak om **dode** vogels te laten onderzoeken. Veel dierenartsen hebben een eigen instrumentarium waarmee zo'n post-mortemonderzoek verricht kan worden. De gegevens die daaruit worden verkregen kunnen dan worden gebruikt om de eventuele andere zieke vogels te genezen. Bovendien geeft het ons op den duur veel meer inzicht in deze moeilijke materie.

Als we in onze volière een zieke vogel waarnemen, dan is het van het allergrootste belang **DIRECT** in te grijpen. Het is absoluut fout om een afwachtende houding aan te nemen met de idee dat het wel weer zal overgaan. Wij, of liever gezegd onze vogels, lopen dan onnodig risico. Juist dan bestaat namelijk de kans dat er een epidemische uitbreiding van de ziekte ontstaat. Uitvangen dus, en wel direct. De zieke vogel laat zich meestal gemakkelijk vangen; jagen is zeker niet nodig en zou ook niet goed zijn. Met de vogel in de hand kunnen we deze wat beter onderzoeken.

Voel eens aan het borstbeen. In dergelijke gevallen is dat zo scherp als een mes; de aan dat borstbeen gehechte grote vliegspieren zijn mager en slap. Als de omgeving van de cloaca vochtig is en plakkerig, kan dit duiden op darminfectie. Een ernstige vorm is Lancastrella, welke ziekte bijzonder langdurig en hardnekkig kan zijn. Wanneer we de buikveertjes opzij blazen en we zien dat de huid glimt, vurig rood en zo is opgezwollen dat de darm-lissen duidelijk zichtbaar zijn, dan moet dat een ernstige waarschuwing wezen. Direct handelen is dan noodzakelijk.

Bij verkoudheid hoor je een piepende ademhaling. Zit de vogel te happen naar lucht, dan wijst dit in de richting van ademnood dat door de beruchte pokkendifterie veroorzaakt kan worden. Uitwendige pokken zijn als rood- tot geelachtige vlekjes op de onbevederde huid waar te nemen evenals wratachtige aangroei's op poten, teentjes of snavel. Niezende vogels met natte neusgaten kunnen mogelijk te kampen hebben met de luchtpijpworm. Over

wormen gesproken, parkieten met een dof en slordig verenpak, dunne waterige ontlasting en die bovendien zitten te hijgen en weinig eetlust hebben, kunnen vol zitten met spoelwormen. In het verkleed van een vogel kunnen ook parasieten worden aangetroffen zoals luis of mijt. Naast alle mogelijke ziekten kan de vogel ook een verwonding hebben opgelopen. Wanneer het een popje betreft, kan legnood een oorzaak zijn.

Kortom, elke zieke vogel dient nauwkeurig bekeken te worden. Nogmaals, het is niet gemakkelijk om een juiste diagnose te stellen maar we zullen toch moeten trachten zoveel mogelijk gegevens te verstrekken aan de dierenarts.

Warmte

Na het onderzoek zetten we de vogel op een warm plaatsje. Voor een zieke vogel kan warmte van levensbelang zijn. Vandaar dat het toch wel gewenst is om over een ziekenkooitje te beschikken waarin we dan de patiënt kunnen afzonderen. We zijn dan ook in de gelegenheid de vogel goed te observeren en hem aparte voeding te geven al of niet met geneesmiddelen.

In lichte gevallen is vaak alleen warmte al voldoende om de vogel te genezen. Het heeft, dacht ik, geen betoog dat we zo'n vogel alleen maar de allerbeste voeding geven waaraan de nodige, zo mogelijk extra eiwitten zijn toegevoegd.

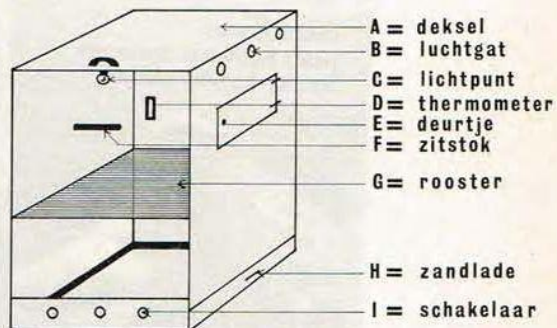
De ziekenkooi

Een ziekenkooi kan heel simpel zelf worden gemaakt en voor weinig geld. Het kan een houten kistkooi zijn van ongeveer 70 cm hoog, 50 cm diep en 40 cm breed. Ongeveer 10 tot 15 cm onder het midden monteren we een raam van houten latjes of ijzeren spijltjes. Daaronder bevestigen we 3 verwarmingslampen welke we afzonderlijk moeten kunnen inschakelen. Elke lamp dient 60 watt sterk te zijn. Boven in de kooi bevestigen we een thermometer zodat we daarop constant de temperatuur kunnen aflezen. Die temperatuur moet in het begin op 90 tot 95 graden Fahrenheit = 30 tot 35 graden Celsius, worden gehouden. We brengen boven in de kooi tevens een lichtpuntje aan en aan een van

de zijwanden bevestigen we een zitstokje. De uitwerpselen van de vogel vallen voor het overgrote deel door het rooster in de zandlade en we voorkomen daarmee dat de vogel zich zelf infecteert. We moeten de zitstok wel zodanig plaatsen dat de uitwerpselen niet op de verwarmingslampen vallen. Door een klepje of deurtje in de zijwand kunnen we de vogel, die zich in de ziekenkooi bevindt, van het nodige voedsel en drinkwater voorzien. De kooi moet dagelijks grondig worden schoongemaakt. Het is aan te bevelen om het onderste gedeelte van de kooi, daar waar zich de verwarmingslampen bevinden, met stukjes asbest te betimmeren ter voorkoming van brandgevaar. Om een frisse luchttoevoer te waarborgen moet in een van de zijwanden een drietal gaten worden geboord. De bovenkant van de kooi is een los deksel zodat we, indien nodig, overal en gemakkelijk bij kunnen komen. De voorkant bestaat uit glas. Deze ruit moet uitschuifbaar zijn, ook alweer om het onderhoud te vergemakkelijken. De tekening spreekt voor zich zelf.

Ten aanzien van de verwarmingslampen zij nog opgemerkt dat zich hiertoe de bekende Elsteinn donkerstralers uitstekend lenen.

Omdat elke lamp afzonderlijk is in te schakelen kunnen we de temperatuur regelen. Dit is namelijk van groot belang wanneer de vogel weer gezond is en als het ware moet worden geacclimatiseerd. Geleidelijk de temperatuur doen dalen en in overeenstemming brengen met die welke in het verblijf waar de vogel weer moet worden teruggebracht heerst. Die acclimatisatieperiode mag niet worden geforceerd. Alles moet zeer geleidelijk en met enige regelmaat gebeuren.

Tekening 41

Ter meerdere nutte

Zo'n ziekenkooi kan ook heel goed worden gebruikt om bijvoorbeeld pas ingevoerde vogels te acclimatiseren; het opwarmen van vogels die in een buitenvolière door plotseling opkomende koude worden bevangen; opdrogen van jonge vogels welke vlak voor een tentoonstelling zijn gewassen etc., etc. U ziet, er zijn verscheidene toepassingsmogelijkheden, men kan er zelfs bakjes zaad in zetten om dat te laten kiemen.

Ik hoop dat u van de ziekenkooi erg veel gebruik kunt maken, maar dat er zelden of nooit een zieke vogel in moet worden geplaatst.

Uw vogels hebben aan Sluis Ei-Krachtvoer meer dan genoeg.

De moderne voedingsleer toont aan dat de overgang op speciale produkten - zoals opfokvoer - tijdelijk konditie-verlies bij uw vogels veroorzaakt.

Juist aan het begin van de kweekperiode waarin veel van uw vogels wordt gevraagd (nest maken, eieren leggen, broeden enz.) mag dat niet voorkomen. Een optimale kweekconditie van uw vogels betekent meer eieren en meer jongen van betere kwaliteit.

Objektief is vastgesteld dat kweekresultaten aanzienlijk verbeteren als het hele jaar door Sluis Ei-Krachtvoer wordt gebruikt.

Sluis Ei-Krachtvoer is weliswaar wat duurder dan andere

produkten. Maar daar staat heel wat tegenover.

Sluis Ei-Krachtvoer is:

1. altijd konstant van samenstelling,
2. altijd vers door de nieuwe verpakking,
3. zeer licht verteerbaar,
4. verkrijgbaar in verpakking van o.a. 1kg,
5. verrijkt met groente,
6. compleet kracht- en opfokvoer.

Neem de proef eens en let op de resultaten.

Sluis

Sluis vervangt de natuur.

de vererving van de zwartborstfactor bij de zebravink

door Wim Beckmann

De kweek van de getijgerden

De getijgerden, wat moeten we daar nu van zeggen. Sommigen zeggen, mini-variatie, standaardiseren; anderen zeggen waardeloos, niet erkennen. Ook over de herkomst van deze variëteit heerst geen eenstemmigheid; zelf ben ik echter tamelijk zeker van de herkomst. De getijgerde is nl. de witte- plus de zwartborstfactor.

Zelf heb ik nog niet zoveel exemplaren van deze variëteit gezien. Enkele op de Bondshow maar ook enkele van Duitse kwekers, waaronder één zeer mooi getekend exemplaar met een mooie, scherpe tekening op de vleugels. Bij het zien van de minder goede exemplaren zou ik zelf ook tot de conclusie komen dat ze als TT-vogel waardeloos zijn, maar juist dat ene goede exemplaar, welke een Duitse kweker instuurde naar een tafelkeuring, heeft me doen inzien dat deze variant wel degelijk mogelijkheden heeft en dat standaardiseren op den duur overwogen moet worden.

Vleugeldek- en rugdekveertjes van een goed getekend exemplaar heb ik helaas nog niet onderzocht, dus hoe die tijgertekening precies wordt weet ik nog niet. Wel kan ik u kweekaanwijzingen geven. Bij vele witten zien we dat de verlengingsfac. van het melanine niet absoluut is, daar we nog vele witten met flauwe tekening zien. Daaruit kunnen we concluderen dat de werking van de witfactor begrensd is. De melanisatie van de grijsen kan in sterkte variëren, grijsen met een sterke melanineconcentratie zullen voor de witkweek minder geschikt zijn dan grijsen met een zwakke melanineconcentratie.

Over het algemeen zullen de laatste van de witkweek zuiverder witten geven dan de eerste. Dit zelfde geldt min of meer ook voor de bruinen. Bruinen met een sterke bruineumelanisatie, dus de bruinen met en zonder kleur bruin, zullen meer getekender witten geven dan de bruinen met een zwakkere bruine eumelanineconcentratie, de warme bruinen.

De verandering van de vorming van het roodbruine phaeomelanine schijnt wel volledig door de witfactor te worden verhinderd.

Dit wat betreft de grijsen en de bruinen, waarop de werking van de witfactor nauwelijks voldoende is om totale eumelaninevorming te voorkomen.

Maar nu gebruiken we in plaats van een grijze of bruine een zwartborst voor de kweek van witten. Een zwartborst heeft een aanzienlijk sterkere eumelanineconcentratie dan de grijze. De witfactor is niet sterk genoeg om eumelaninevorming geheel te verhinderen, wat overblijft is de tijgertekening op het rugdek. Nu de kweek.

De witfactor vererft recessies t.o.v. haar wilddallele, evenals in het vorige artikel de grijsvleugelfactoren. Dus de kweek van de getijgerden is geheel gelijk aan de kweek van de grijsvleugel zwartborst.
1e jaar zwartborst x wit

$$\text{in formule } \frac{w+}{x+} \frac{Zb}{Zb} \times \frac{w}{w} \frac{Zb+}{Zb+}$$

Alle jongen zijn grijs/wit 1-fac. zwartborst $\frac{w+}{w} \frac{Zb+}{Zb}$

$$2. \text{ broer } \times \text{ zus } = \frac{w+}{w} \frac{Zb+}{Zb} \times \frac{w+}{w} \frac{Zb+}{Zb}$$

De uitkomsten zijn:

$$1/16 \text{ wit } - \frac{w}{w} \frac{Zb+}{Zb+}$$

$$1/8 \text{ getijgerde 1-fac. zwartborst } - \frac{w}{w} \frac{Zb+}{Zb}$$

$$1/16 \text{ getijgerde 2-fac. zwartborst } - \frac{w}{w} \frac{Zb}{Zb}$$

$$1/8 \text{ grijs/wit } - \frac{w+}{w} \frac{Zb+}{Zb}$$

$$1/4 \text{ grijs/wit 1-fac. zwartborst } - \frac{w+}{w} \frac{Zb+}{Zb}$$

$$1/8 \text{ zwartborst/wit 2-fac. } - \frac{w+}{w} \frac{Zb}{Zb}$$

$$1/16 \text{ grijs } - \frac{w+}{w+} \frac{Zb+}{Zb+}$$

$$1/8 \text{ grijs 1-fac. zwartborst } - \frac{w+}{w+} \frac{Zb+}{Zb}$$

$$1/16 \text{ zwartborst 2-fac. } - \frac{w+}{w+} \frac{Zb}{Zb}$$

De vraag rijst nu bij mij: tonen die getijgerde 1-fac. zwartborst het **tijgerpatroon** of zijn ze **zuiver wit** of zijn het zgn. slecht getekende getijgerden???? Is nl. 1-fac. zwartborst in combinatie met de dubbele witfac. sterk genoeg om een volledig of gedeeltelijk tijgerpatroon te tonen? Dat is de vraag waarop de praktische kweek antwoord moet geven. U ziet dus dat de getijgerde de dubbele witfactor plus de dubbele zwartborstfactor moet bezitten. Hoe de getijgerde met de dubbele witfactor plus de enkele zwartborstfactor er uit ziet, is nog de vraag.

CENTRAAL MAGAZIJN PRIJSLIJST

NED. BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

Ingaande 1 mei 1976

Alle voorgaande prijslijsten zijn vervallen.

KEURLIJSTEN

(zowel voor stammen als enkelingen te gebruiken)

Bloks van 50 vel à f 1,50

Kleurkanaries (wit)

Grasparkieten (groen) Japanse Meeuwen (rose)

Zebravinken (blauw) Tropen e.d. (geel)

Lizard NH frisé

Gloster ZH frisé

Border Gibber italicus

Fife fancy Zwitserse frisé

Norwich Gekuijde frisé

Crested lt. kleurfrisé

Yorkshire Muchener

Lancashire Belgische bult

Scotch fancy Gekuijde kanarie

Japan Iroso Bernois Parijse frisé

Bloks van 200 vel à f 4,—

Harzers

Waterslagers

INSCHRIJFFORMULIEREN TT

inkl. vraagprogramma 25 stuks à f 1,50

INSCHRIJFREGISTERS

Bloks van 30 vel à f 2,—

AFHAALKAARTEN per 100 f 5,—

KLASSEKAARTJES per 100 f 3,—

KAARTJES BEHAALDE PRIJZEN

Serie van 4x 25 stuks f 3,—

(kampioen, 1e, 2e en 3e prijs)

RAAMBILJETTEN onbedrukt à f 0,50

KONVOKATIEKAARTEN per 100 f 5,—

KWEEKKAARTEN per 25 f 5,—

VERF blauwgroen voor binnenzijde kleurkooien
per kg. f 12,50 Franko thuis

BONDSINSIGNES

Normale uitvoering à f 2,50

Met 25 jaar (verzilverd) à f 5,—

Met 40 jaar (verguld) à f 7,50

ENVELOPPEN (aan bondsbureau per 50 f 1,50

KALENDERS à f 4,50 bij 10 of meer à f 3,—

GROENE BOEKJE

inkl. **STATUTEN EN REGLEMENTEN** f 4,—

STANDAARDEISEN

Kleurkanaries f 7,50

Postuurkanaries f 20,—

Grasparkieten f 15,—

Neophema's f 6,—

Agaporniden f 7,50

Japanse Meeuwen f 17,50

Zebravinken f 5,—

Duiven en kwartels f 5,—

Valkparkiet, Roodrug etc. f 10,—

Gouldamadine f 12,50

Het totaalbedrag van uw bestelling dient bij vooruitbetaling te worden gestort op giro 1148324, N.B.v.V. te Bergen op Zoom.

De bestelling dient op de betaalkaart te worden vermeld, evenals uw naam, adres en woonplaats en het kodenummer van uw afdeling.

japanse meeuwen

tekst: Johan van Dijk

foto's: Horst Müller

Mokkabruin

Het is met enige aarzeling dat ik me waag om deze kleurslag te beschrijven. Het is namelijk een kleur die we nog maar weinig tegenkomen. Bovendien is het zo dat ook in kwekerskringen de meningen nog wel verdeeld zijn over het ontstaan van deze betrekkelijk nieuwe kleurslag.

Om van deze vogels iets meer te weten te komen heb ik me een paar stelletjes aangeschaft om er eens mee te experimenteren en deze kleurslag eens wat meer te kunnen bestuderen.

Ook met andere meeuwenkwekers heb ik gesproken over het ontstaan van deze kleurslag en aanvankelijk waren we van mening dat we hier te doen hadden met een doorgefokte bastaardvorm van de nonnen (wit- of zwartkopnon). Lezen we echter de standaard-eisen van deze vogels en de artikelen van dhr. Beckmann in ONZE VOGELS van 1974, dan komen we tot de ontdekking dat deze kleurslag een tussenvorm is van de donkerbruine en de roodbruine; namelijk dat het zwart eumaline uit de haakjes tot 50% gereduceerd is, terwijl het roodbruine phaeomelanine niet is aangetast.

Maar terug naar de praktijk, we bekijken eens bijgaande foto's. Op de foto's zien we een mokkabruine meeuw afgebeeld, maar u ziet dan ongetwijfeld ook het grote kleurverschil tussen beide.

Volgens mij hebben we hier een mooi voorbeeld van wat ik in het begin van dit artikel schreef over de twee mogelijkheden van het ontstaan van deze kleurslag.

Op de eerste foto (vogel met rode kleuring) zien we een mokka meeuw waar volgens mij het nonnenbloed niet vreemd aan is. Duidelijk zien we hier de tweekleurige bovensnavel en ook de prima schubtekening in borst en buik. Ook de vrij ver doorlopende donkere kopkleur wijst in de richting van de zwartkopnon. Als ik tenminste deze vergelijk met mijn eigen zwartkopnonbastarden, dan zie ik een duidelijke overeenkomst tussen deze vogels. Vooral ook wat de totaalkleur betreft, want deze is namelijk mooi warm roodbruin.

Bekijken we nu de andere foto, dan zien we een vogel met een heel andere totaalkleur. De kleur is vrij koud geworden en dit lijkt me de mokkakleur volgens de theorie van de heer Beckmann. Met dit verschil dat niet alleen het zwart eumelanine voor de helft is gereduceerd, maar ook het roodbruine phaeomelanine heeft volgens mij hier een tik gehad, vooral in rug- en vleugeldek. Een nadeel van deze vogel is dat nagenoeg geen schubtekening aanwezig is.

Gaan we nu deze beide mokkabruinen eens tegen elkaar afwegen, dan gebiedt de eerlijkheid te zeggen, dat beide vogels geen beauty's zijn wat de kleur betreft. Wat is namelijk het geval?

Bij de eerste zien we dat het donkerbruine te veel is gereduceerd en daardoor te veel roodbruin laat zien. Bij de andere is ook het roodbruine phaeomelanine te veel aangetast en geeft daardoor een ietwat koudte kleur te zien.

Keurtechnisch zullen dergelijke vogels ons nog wel eens voor problemen kunnen stellen. Want wie zal bijv. uitmaken of het zwarte eumelanine voor 50% is gereduceerd?

Bij het keuren van dergelijke vogels zal dan ook veel afhangen van de feeling van de keurmeester, temeer omdat zoals ik al zei, we deze kleurslag nog maar vrij weinig tegenkomen op de tentoonstellingen en we dus ook over weinig vergelijkingsmateriaal beschikken.

Maar ik ben er wel zeker van dat als we de afgebeelde vogels van dit artikel op de keurtafel kregen, de eerste met mooie schubtekening hoger zou eindigen dan zijn collega waarbij de schubtekening nagenoeg ontbreekt. We zouden dan voor de eerste vogel een keurbriefje krijgen van: 28-9-4-30-17 = 88 punten.

Bemerkingen: Goed formaat en prima conditie. Snavel nog iets tweekleurig en totale lichaamskleur nog te veel roodbruin. Deze moet meer leverkleurig zijn. (Zie vooral ook de standaardseisen.)

De tweede vogel: 27-9-4-30-16 = 86 punten.

Bemerkingen: Kan nog iets forser en wat ruw in hals- en broekbevedering. Kleur iets te flets (zie standaardseisen). Laat weinig buiktekening zien. Met deze eerste drie artikelen hebben we de zogenaamde volkleuren behandeld, nl. donkerbruin, roodbruin en mokkabruin. Alle drie worden gekeurd in schaal 1.

In het volgende artikel hoop ik de bonten eens bij de kop te nemen. Tot dan.

Joh. van Dijk

Vervolg van pag. 326

Duitse keurmeester bleek mij, dat deze de klingeltoeren anders interpreteerde dan wij, overeenkomstig onze theorie, dat tot nu toe hadden gedaan.

De Duitse keurmeesters, voor zover ik met hen samen keurde, huldigen het zo juist genoemde standpunt van Tretter en menen dat, nu het harzerlied zoveel voller en dieper is geworden, de klingel en klingelrol evenredig aan dat lied, in een diepere toon dan de i moeten worden gebracht en ik moet toegeven dat ik dit standpunt niet onlogisch acht. Wanneer een diepe vogel zijn klingel en klingelrol brengt met een heldere u als grondtoon, dan kan ik mij ermee verenigen, dat dit evenzeer een variatie is op dat overigens diepe lied en zelfs uit muzikaal oogpunt te prefereren is boven de uit de toon vallende i, voor zover het vogels betreft met een zeer diep lied.

Ik meen dan ook dat het gewenst is om in de toekomst met het voorgaande rekening te houden. Vroeger werden klingels en klingelrollen ieder apart met 3 punten gewaardeerd.

In het huidige keursysteem spreekt men van klingeltoeren, waaronder dus klingels en klingelrollen worden verstaan. Voor beide toeren kan nu 3 punten als maximum worden gegeven.

Voldoende klingels en klingelrollen 1 punt. Goede 2 punten en zeer goede 3 punten.

ledenwerfaktie

Nog enkele dagen en dan sluit de ledenwerfaktie. Maak nog snel van de gelegenheid gebruik om voor uw vereniging een of meer nieuwe leden aan te werven en . . . u vult daarmee ook de prijzentaal voor uw TT.

grasparkieten allerlei

door H. W. J. v. d. Linden

Aan de microscoop danken wij het dat de biologen tot de ontdekking kwamen dat al wat leeft uit cellen is opgebouwd en dat elke cel een onafhankelijke eenheid van het leven zelf is. Van alle biologische eenheden neemt de cel dan ook een heel speciale plaats in. De cel is namelijk de kleinst levende eenheid die in zijn geheel in staat is zelf een andere levende eenheid te doen ontstaan. Met andere woorden: Alleen uit cellen kunnen andere cellen ontstaan. De komst van de fasencontrastmicroscoop en de electronenmicroscoop hebben de laatste decennia enorm bijgedragen aan onze kennis van de cel.

In beginsel vertonen alle cellen in het gehele planten- en dierenrijk dezelfde ingewikkelde basisstructuur.

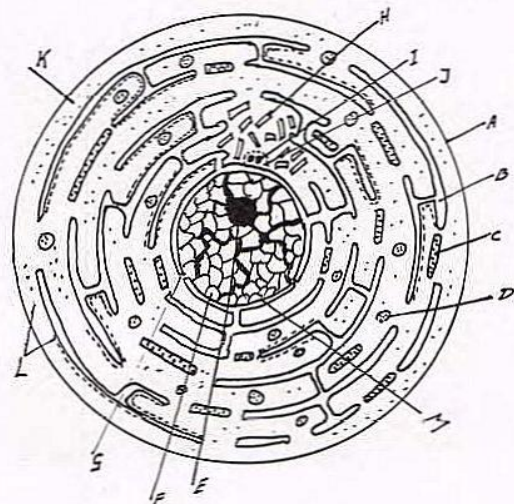
Elke cel bestaat uit een cellichaam, ook wel cytoplasma genoemd, en een celkern. Het cellichaam is aan de buitenzijde begrensd door een meerlagig vlies: de zgn. celmembraan of plasmalemma. Het cytoplasma van alle cellen bestaat uit bepaalde georganiseerde onderdelen die we als organoïden van de cel beschouwen kunnen. In het grondplasma (hyaloplasma) van het cellichaam ligt een netwerk van kleine kanaaltjes die min of meer met elkaar in verbinding staan en een doorlopend geheel vormen met de kernmembraan welke de celkern van het cellichaam scheidt. Samen vormen ze het endoplasmatisch reticulum (ergastoplasma).

De wand van deze uiterst fijne kanaaltjes is bezet met ribosomen, die echter ook wel vrijliggend in het hyaloplasma voorkomen. Andere lichaampjes zijn de mitochondriën, de lysosomen en de lichaampjes van Golgi, welke laatste groepsgewijs om het centriool liggen.

De mitochondriën beheersen de stofwisseling in de cel. Ze worden wel de „krachtcentrale” van de cel genoemd. Over de functies van de lysosomen, die een rol bij de vertering in de cel schijnen te spelen, en de gorgilichaampjes is nog niets met zekerheid

bekend. Het centriool ligt in een speciaal plasma, het zgn. centroplasma. Het speelt, zoals we straks zullen zien, een belangrijke rol bij de celdeling. Midden in het cellichaam bevindt zich de celkern. Evenals het cellichaam bestaat ook de celkern uit verschillende onderdelen. Het inwendige van de celkern ziet er uit als een netwerk van een gelechtige substantie die we chromatine noemen. De chromatinedraden zijn a.h.w. de gestrekte vorm van de chromosomen. Voor het overige bestaat de kern uit kernvloeistof en de nucleolus of kernlichaampje. De tekening toont de structurele bestanddelen en zal e.e.a. stellig verduidelijken (Fig. 1).

Elk levend organisme, groot of klein, begint zijn leven als een enkele cel. In een vorig artikel hebben we gezien dat door het samengaan van een mannelijke zaadgameet en een vrouwelijke eigameet een nieuwe cel ontstaat. De groei, ontwikkeling en instandhouding geschiedt d.m.v. voortdurende cel-

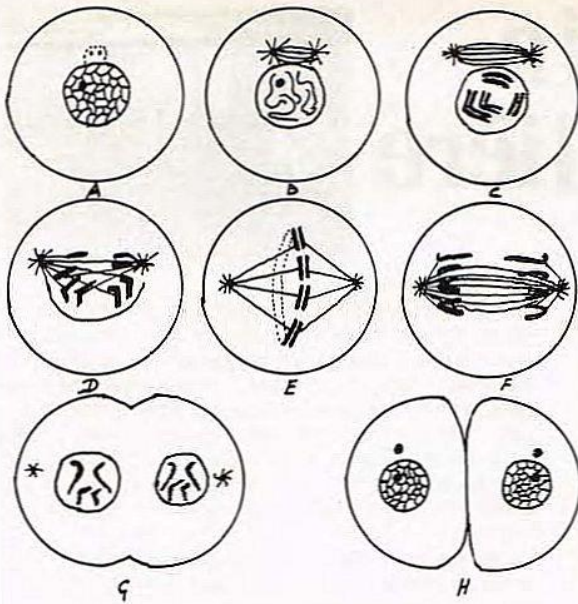

Fig. I

- A Meerlagig vlies (celmembraan)
- B endoplasmatisch reticulum
- C mitochondriën
- D lysosomen
- E nucleolus
- F chromatine
- G poriën in de kernmembraan
- H golgilichaampjes
- I centriool
- J centroplasma
- K hyaloplasma
- L ribosomen
- M kernmembraan

deling. Een belangrijk feit is dat zowel de celkern als het cellichaam bij de deling elk een deel van zichzelf aan het nieuw te vormen celindividu leveren. Er ontstaat dus nimmer een geheel nieuwe celkern of een geheel nieuw cellichaam. Uit een cel ontstaan twee cellen, uit twee cellen ontstaan er vier, uit vier acht, zestien enz. Na verloop van tijd leeft zich een groep cellen gevormd. Vervolgens reedt er een differentiatie in drie lagen op die ectoderm, mesoderm en endoderm genoemd worden. Vanuit deze 3 cellenlagen zet de differentiatie zich verder voort. De cellen dragen in hun kernen de code van hun kenmerk; m.a.w. de cellen „weten” wat ze moeten worden. Om het direct niet te ingewikkeld te maken zullen we nu eerst eens gaan kijken hoe zo'n celdeling in z'n werk gaat.

het proces van de celdeling van de somatische cellen (lichaamscellen) wordt mitose genoemd. Hoeveel de deling van de cel een continu proces is, worden de stadia van de deling voor de goede orde onderverdeeld in 4 fasen. Deze zijn: profase, metafase, anafase en telofase.

beginnen we bij de profase dan zien we dat de chromosomen als een wirwar van spaghetti-achtige raden uit het netwerk van de kern tevoorschijn komen (Fig. 2B).

ervolgens gaan zich de chromosomen verkorten en verdichten (Fig. 2C), terwijl ze door een omhullende laag, de zgn. matrix omgeven worden. Elk chromosoom vertoont een overlangse splitsing die het in twee helften deelt. Elke helft wordt chromatide genoemd. Een chromosoom bestaat uit een dubbele draad. Tijdens de interfasetoestand worden de chromosomen nauwkeurig gekopieerd. De nucleolus lost zich op in het kernvocht en ook de kernmembraan begint te verdwijnen (Fig. 2D). Tegelijkertijd deelt het naast de celkern gelegen centriool

zich in tweeën. Elk verplaatst zich naar de tegenoverliggende zijde van de cel en vormt een zgn. poolfiguur. Tijdens de metafase ontstaan tussen de beide centriolen straitsgewijze vezelachtige plasmadraden, die zich aan de chromosomen hechten en deze rangschikken in de middellijn van de ontstane spoel (Fig. 2E).

De scheiding van de chromatiden, elk omgeven door zijn eigen matrix, is nu een feit doch in de hierna volgende anafase worden de chromatiden uiteengetrokken in de richting van de centriolen (Fig. 2F). Van nu af aan vormen de uiteen getrokken chromatiden de chromosomen van het volgende celindividu. Tenslotte wordt tijdens de telofase het cytoplasma d.m.v. insnoering in tweeën gedeeld. De chromosomen welke, omgeven door een dichte massa, de „matrix”, bij de polen zijn aangekomen, worden weer langer. Samen met de matrix, welke weer oplost, vormen ze weer een gelatine-achtig netwerk met een nieuw gevormd kernlichaampje en omgeven door een nieuw gevormde kernmembraan (Fig. 2G,H.). De celdeling is nu voltooid.

Met nadruk wil ik er nog eens op wijzen dat de hierboven beschreven wijze van celdeling betrekking heeft op de celdeling van de somatische cellen.

In een volgend artikel behandel ik de kiem- of geslachtscellen welke voor ons vogelkwekers van het grootste belang zijn als u zich de kennis van de erfelijkheid eigen wilt maken.

Om tot een juist begrip te komen is het echter noodzakelijk dat u de hoofdzaken over de cel en de celdeling goed leest. Voor de geïnteresseerde lezer ben ik iets verder op deze materie ingegaan dan voor de doorsnee liefhebber noodzakelijk is.

onze ervaringen met afrikaanse soorten

loodbekje

Spraken we in het vorige artikel over het zo eenvoudig gekleurde zilverbekje, ditzelfde geldt ook voor het loodbekje of, zoals het ook wel wordt genoemd, het malabarfazantje.

Op het eerste gezicht gelijken beide soorten sterk op elkaar. Toch zijn er, bij nadere observatie, wel enkele verschillen merkbaar. Zo is het bovensnavelje van het loodbekje duidelijk grijzer van kleur (loodkleur) dan die van het zilverbekje. Het ondersnavelje is wat lichter. Bovendien hebben loodbekjes een telder witte stuit, zilverbekjes een zwarte.

Het loodbekje, *Euodice malabarica*, heeft geen ondersoorten. Ze komen voor in een groot verspreidingsgebied, van Ceylon, India tot de Himalaya; van Bengalen in westelijke richting tot Afghanistan en in oostelijk Arabië tot de Golf van Oman. Ze leven in grasvlakten, met doornige struiken begroeide steppen en in tuinen en landbouwgebieden.

In het Himalayagebied zijn ze aangetroffen op een hoogte van 1500 meter.

Als het bij de zilverbekjes al moeilijk om, afgaande op het uiterlijk, het geslacht vast te stellen, nog moeilijker is dat bij de loodbekjes.

Man en pop gelijken sterk op elkaar en eigenlijk is er maar één punt dat ons enige zekerheid geeft; de vogel die u ziet en hoort zingen is het mannetje. Als de vogels in broedstemming komen, dan valt eelvuilig de balts van de man te zien. Met een trootje in de snavel maakt hij, onder het zingen van

zijn liedje, drukke knikkende bewegingen zonder daarbij met zijn pootjes de grond of tak waarop hij zit los te laten. Hij springt dus niet. Vóórdat de man tot de paring overgaat, wet het popje haar snavel meermalen langs de zitstok. Vervolgens drukt zij zich als het ware neer en wacht met trillende staart de paring af.

Vrij laag bij de grond bouwen ze van grashalmen etc. in de struiken hun kogelvormige nesten. Evenals de zilverbekjes maken ze in de volière het meest gebruik van halfopen nestkastjes. Een ruime variatie aan nestmaterialen, van grasstengels tot korte stukjes uitgeplozen touw is dan noodzakelijk.

Het mannetje is gedurende de nestbouw bijzonder ijverig, ook tijdens het broeden. Opvallend is namelijk dat in tegenstelling tot de gedragingen van de meeste andere afrikaanse soorten, de 4 tot 5 witte eitjes in hoofdzaak door het mannetje worden bebroed. Zelden zal het popje hem aflossen. De nachten brengen ze samen in het nest door.

Als de jongen na plm. 12 dagen uitkomen, zijn ze volkomen kaal en hebben een zwarte huidskleur. Op een leeftijd van 19 tot 20 dagen vliegen ze uit. Luide bederoepjes doen de ouders steeds in de weer zijn om hun jongen te voeden. Ook hierbij is het mannetje zeer actief.

De eerste vier dagen na het uitvliegen keren ze nog regelmatig in het ouderlijke nest terug. Zo'n 10 tot 12 dagen na het uitvliegen zijn ze zelfstandig, ze kunnen dan voor hun eigen kostje zorgen en zonderen zich geleidelijk van hun ouders af. Ze zoeken dan ook zelf een andere slaapgelegenheid op en brengen in den vervolge daarin de nachten door. Dit wetende, dient men er dus voor zorg te dragen dat er ruim voldoende nestkastjes ter beschikking zijn. Wanneer de loodbekjes in de broedkooi zijn gekweekt, dan is het voor hun algehele ontwikkeling het beste dat ze, zodra ze zelfstandig zijn, worden ondergebracht in een ruime vlucht. In die vlucht dienen dan ook een aantal nestkastjes te zijn aangebracht.

Gekweekt in de volière mogen ze daarin gerust blijven, dit heeft geen nadelige gevolgen voor de volgende broedronde waaraan de ouders dan ongetwijfeld al bezig zijn.

Wat de voeding betreft is er geen verschil met de zilverbekjes. Het zijn eveneens uitgesproken zaadeters en tijdens de opfokperiode is er evenmin behoefte aan levend of dierlijk voedsel. Ook bij hen is dan een goed eivoer ruimschoots voldoende. De jeugdruï is na ongeveer 10 weken voltooid. Loodbekjes kunnen dus heel gemakkelijk en met evengoed succes als de zilverbekjes als Eigen Kweek op de tentoonstellingen worden ingezonden.

Het behoeft geen betoog dat het kweken van bastaarden loodbekje maal zilverbekje niet moeilijk is, ja zelfs zeer gemakkelijk gaat. Toch doet men er verstandig aan om dergelijke bastaarderingen achterwege te laten. Het heeft zo weinig zin. We zijn veel beter af met raszuivere vogels. De bastaarden zilverbekje x loodbekje zijn vooral te herkennen aan een rode tot roodbruine stuit. De snavelkleur houdt meestal het midden tussen die van de zilver- en loodbekjes.

De
sel

kleine vluchtjes voor jonge vogels die in een wat later stadium weer in nog grotere vluchten worden ondergebracht. De ruimte, groot 3 x 3,50 m, wordt door middel van een thermostatisch geregelde gaskachel verwarmd en de verlichting bestaat uit True-lite lampen, welke automatisch worden in- en uitgeschakeld. Foto 4 laat de buitenvolière zien met rechts de van steen opgetrokken kweekruimte. Direct

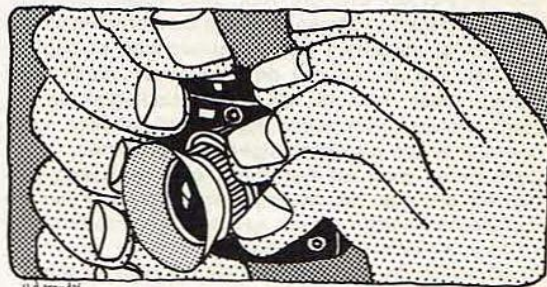
links daarvan zijn de vluchtjes voor de jonge vogels waarover we hiervoor reeds spraken. Dat gedeelte is gebouwd van houten delen, dubbelwandig en goed geïsoleerd. Hierin is geen verwarming. Die ruimte is groot 4 x 3 m en ingedeeld in twee afzonderlijke vluchtjes. Geheel links is dan de feitelijke buitenvolière, welke ruim is beplant met heesters en struiken. Tevens is om het totale vogelverblijf veel aandacht aan de beplanting geschonken en het geheel ziet er dan ook zeer verzorgd en erg mooi uit. In die, eveneens goed beplante, buitenvolière is een aantal toegestane wildzangvogels ondergebracht. Last van katten hebben ze ook hier niet, want een veilige schrikdraadinstallatie, aangeslo-

ten op een op batterijen werkend Koltec weidrafrasteringsapparaat, houdt de sluipende viervoeters op een veilige afstand. Zoals gezegd, het ziet er allemaal erg verzorgd uit. Op zich is dat een goede reclame voor onze liefhebberij maar is ook wel vereist, als je ten minste goede resultaten wilt behalen. Onze complimenten heer Kuijer en nog veel succes. Over schoon gesproken; ook in de kweekruimte van Frans Geleijns, Burg. Teijssenstraat 3 te Oudembosch kun je van de vloer eten. Helaas laat ons de foto, nummer 5, niets van het interieur zien, maar toevallig weten we dat uit eigen ervaring. Frans zit bij wijze van spreken dag en nacht bij z'n vogels en heeft het er behoorlijk druk mee. Trouwens, de prestaties zijn er naar. Zijn recessief witte kanaries werden talloze malen hoog gewaardeerd en hij heeft er tal van kampioenschappen mee behaald. De kweekruimte is 12,50 m lang, 2 m breed en 2,50 m hoog, aflopend tot 2,20 m. De vlucht, die nu nog op de foto is te zien, meet 8,50 m x 2 x 2 m en is inmiddels ook dicht gemaakt en bij de kweekruimte getrokken. In die ruimte staan 42 broedkooien opgesteld, zijn nog 7 vluchten voor jonge kanaries en een uit 6 vakken bestaande ruimte voor het kweken van agaporniden. Het geheel is geplaatst op een betonnen grondplaat van 12 cm dik met daarop een 30 cm hoog stenen muurtje waarop het houtwerk, waarvan het bouwwerk verder is opgetrokken, is bevestigd. Tussen de dubbele wanden is een 5 cm dikke glaswollaag aangebracht zodat een goede isolatie wordt verkregen. Grote ramen zorgen voor een goede lichtinval en bij donkere dagen is er altijd nog een elektrische verlichting welke automatisch wordt in- en uitgeschakeld. Kwalitatief en kwantitatief worden door Geleijns zeer goede resultaten behaald maar hij besteedt dan ook erg veel tijd en zorg aan zijn gevederde vrienden.

Ook u kunt aan deze rubriek meewerken, graag zelfs. U hoeft alleen maar een zwart/wit foto met beschrijving van de volièrre op te zenden. Dus waarvan gebouwd; de afmetingen; de bevolking en beplanting etc.

Redactie-adres N.B.v.V. Postbus 74, Bergen op Zoom.

worminfecties bij grote parkieten en agaporniden 1

tekst: A. Fernee-Oudorp

foto's: P. Roders

De enge gevangenschap van alle in volièrés gehouden vogels is de oorzaak dat deze vogels dikwijls zeer sterk aan parasitaire ziekten lijden. Voor zover het worminfecties betreft geldt dit in het bijzonder voor de grote parkieten en de agaporniden. Alleen door voldoende kennis van deze ingewandswormen — spoelwormen en haarwormen — zal de liefhebber in staat zijn om zijn vogels vrij te houden van deze parasieten.

In de vrije natuur komt het zelden voor dat vogels omkomen door een worminfectie. Het is namelijk niet juist te veronderstellen dat de parasieten er op uit zijn om hun gastheer te doden, want daardoor vernietigen zij ook hun eigen bestaan en zal er geen instandhouding van de soort meer kunnen plaatsvinden. Bezit een vogel dus niet meer dan enkele van deze parasieten, dan zal hij er goed mee kunnen leven. De kans dat een vogel in de vrije natuur een te groot aantal wormparasieten zal krijgen is, gezien de uitgestrektheid van zijn biotoop, uiterst gering.

Wezenlijk anders ligt het echter bij onze volièrevogels, die t.o.v. hun natuurlijke biotoop in een te kleine ruimte verblijven. Helaas is hier een worminfectie een nagenoeg niet te vermijden zaak geworden en zijn al veel liefhebbers wanhopig geworden als zij door bovengenoemde infectie het grootste gedeelte van hun vogels verloren zagen gaan.

Tot 12 jaar geleden was het de liefhebbers onbekend wat de oorzaak was geweest waardoor een gedeelte van hun vogels verloren was gegaan. Pas na 1964 is hiernaar een onderzoek op gang gekomen, daarbij gesteund door gegevens, verzameld door onderzoek in de pluimveesector, die met overeenkomstige problemen te kampen had. Immers de groep ingewandswormen telt vele duizenden soorten en komen in nagenoeg elk levend wezen voor, van vogels tot en met de mensen. Ook bijv. de haringworm behoort tot deze categorie. Bij vernoemd onderzoek is gebleken dat, voor zover het grote parkieten en agaporniden betreft, er twee soorten wormen zijn die voor deze vogels een ernstige bedreiging vormen. Het zijn de beruchte spoelwormen of ascariden en de haarwormen of capillaria. Dan zijn er ook nog de pijpwormen, doch deze komen meer voor bij de hoenderachtigen en de insekteneters. Voor zover mij bekend, is deze soort nog niet bij de parkietachtigen waargenomen.

De wormen waar we het meest mee te maken krijgen en die ook het belangrijkste zijn waar het de bestrijding betreft, zijn de spoelwormen (ascariden). Volgens voorzichtige schattingen zouden tussen de 25 en 40% van de parkietachtigen meer of minder met spoelwormen zijn besmet.

CYCLUS

Om een worminfectie effectief te kunnen bestrijden is het noodzakelijk eerst de levenskringloop van deze parasieten te kennen. In vergelijking tot de spoelwormen welke bij de mens worden aangetroffen hebben de vogelspoelwormen een betrekkelijk eenvoudige levenscyclus.

Een spoelworm leeft in de dunne darm van de vogel en voedt zich met de darminhoud. Een volwassen vrouwelijke spoelworm kan dagelijks ongeveer honderdduizend eieren produceren welke met de ontlasting van de vogel worden uitgescheiden en in de volièré terecht komen. Een simpel rekensommetje leert ons dat in een paar weken tijd zich miljoenen wormeieren in de volièré zullen bevinden. Deze eitjes moeten een bepaalde tijd „rijpen”. In deze tijd zal zich een larve in het eitje ontwikkelen. Nadat deze larve enige malen verveld is zal hij zich in het besmettelijke stadium bevinden. Dit betekent dat als de vogel dit eitje binnen krijgt voordat dit besmettelijke stadium ontstaat, deze larve geen levensvatbaarheid zal hebben. Deze levensvatbaarheid is uiteraard wel aanwezig in het besmettelijke stadium. De tijd welke het eitje en de larve nodig hebben om besmettelijk te worden hangt af van de omgevingstemperatuur en de vochtigheidsgraad. In een warme en vochtige atmosfeer zal het proces sneller verlopen en zal het eitje na ca. 1½ tot 2 weken infectueus zijn.

Door aanhoudende droogte en directe bestraling door de zon worden de eitjes aangetast en op den duur vernietigd. Dit vernietigen duurt echter zo lang dat de liefhebber er niet van uit kan gaan dat dit zal gebeuren. Ook bij voor het eitje ongunstige omstandigheden kan het nog zeer lange tijd in leven blijven, waarbij we zeker aan een jaar of langer moeten denken. Of de verschillende bodembedekkingen van invloed zijn op de leeftijd van het wormeitje is nog niet voldoende onderzocht. De ascariseieren van de menselijke spoelworm sterven in klei en tuinaarde binnen 2 maanden, in zandgronden duurt dit veel langer. Dit gedrag is echter niet zonder meer te vergelijken met het gedrag van de eieren van de vogelspoelwormen. Veel vogelliefhebbers hebben na een jarenlange ervaring een duidelijke voorkeur gekregen voor een bodembedekking van rivierzand.

Na opname van een besmettelijk eitje komen de jonge larven uit in de darmlumen van de vogel en verblijven daar enige dagen, verplaatsen zich dan tussen de darmslijmhuud en vervellen daar enige keren tot ze volwassen zijn en keren dan terug in de darmlumen. Daar worden ze geslachtsrijp en na bevruchting door de mannelijke spoelworm kan het vrouwelijke exemplaar met haar eierproductie beginnen.

Gerekend vanaf de dag dat de opname van het eitje plaatsvond, duurt het minimaal 3 weken voordat de eerste wormeieren in de ontlasting kunnen worden teruggevonden. Een besmette vogel kan intussen al overleden zijn door een teveel aan jonge larven en/of onvolwassen spoelwormen. Bedenk dit goed, dus al voordat de wormeieren in de ontlasting aanwezig zijn. Dit overlijden kan na ongeveer 16 dagen plaatsvinden, ook weer gerekend vanaf het moment

van opname van het eitje. Willen we dus als verkoper de garantie geven dat de te verkopen vogels spoelwormvrij zijn, dan mag deze garantietijd niet langer zijn dan 10 tot hoogstens 14 dagen. Komt de vogel na de garantietijd te overlijden aan een spoelworminfectie dan is het zeer wel mogelijk dat deze infectie na de verkoop — dus bij de koper — is ontstaan.

Een volwassen spoelworm is witachtig van kleur, ca. 1 mm rond en 30 tot 50 mm lang. Bij sectie op een vogel zijn ze door hun grootte gemakkelijk en snel te herkennen indien de darmen worden opengeknipt. Bij een ernstige besmetting zijn ze zelfs door de darmwand heen zichtbaar. Aantallen van 20 tot 40 stuks zijn beslist geen zeldzaamheid bij een aan spoelwormen overleden vogel. Het is een keer voorgekomen dat er bij sectie 200 spoelwormen (!) zijn geteld in één enkele vogel. Het zal duidelijk zijn dat bij deze aantallen de darmen verstopt raken, er geen afvalstoffen meer kunnen passeren en de vogel zichzelf zal vergiftigen.

Pennant, vlak voor het openen

men, verlaten de larven de eischaal, doorboren de darmwand en via het terugstromende bloed achtereenvolgens naar de lever, het hart en via de longslagader naar de longen. Hier groeien en vervellen ze, worden opgehoest om daarna weer doorgeslikt te worden en komen uiteindelijk weer in de darm-lumen terecht waar zij zich tot volwassen wormen ontwikkelen. De grootte van deze wormen is dan 30 tot 40 cm.

HET VASTSTELLEN VAN EEN WORMINFECTIE

Als eerste vraag zal zich nu aandienen: „Hoe weet ik of mijn vogels besmet zijn.” Bij dode vogels is dit vrij gemakkelijk aantoonbaar, namelijk door de vogel te openen en de darmen open te knippen. Vindt u dit onesthetisch om te doen, dan kunt u de vogel opsturen, al of niet via de dierenarts, en sectie laten verrichten. Om de kosten behoeft u dit niet te laten want deze zijn vrij laag (ongeveer f 15 per sectie). Binnen een week is veelal het sectierapport bij u in huis.

Bij de nog levende dieren is onderzoek van de ont-

Maag en darmen verwijderd. Dunne darm voor een gedeelte geopend. Let op de vele spoelwormen

Spoelwormen, geïsoleerd uit één vogel

Spoelwormen

Interessant is het nog om te vermelden dat de levenskringloop bij de menselijke spoelworm heel wat gecompliceerder is. Ook hier bevinden zich de eieren in de ontlasting en komen zo buiten het lichaam van de gastheer terecht. De larve gaat binnen in het ei vervellen en na de derde vervelling is de larve besmettelijk geworden. Wanneer in dit stadium de eieren via de mond worden opgenomen (met rauwe groente e.d.) en in de dunne darm ko-

lasting op wormeieren mogelijk. Dit onderzoek is echter een dermate gespecialiseerd werk dat u dit niet zelf kunt doen. Ook dit onderzoek kunt u het beste via de dierenarts laten verrichten. Bedenk echter wel dat de wormeieren periodiek afgescheiden worden, dus niet regelmatig, maar stootsgewijs. Bij het maken van een monster voor onderzoek dient daarom de mest over een tweetal dagen verzameld te worden.

De
sel

De soorten welke het meest gevoelig zijn voor een spoelworminfectie, zijn die van de Polytelis-groep (Princess of Wales, Berg en Barraband), gevolgd door de Platycercus (Rosellasoorten), de Psephotus-groep (Roodruggen etc.) en de Agaporniden. De Neophema's (Turquoisines, Splendids etc.) en de Valkparkieten kunnen wel een worminfectie krijgen maar zijn er minder gevoelig voor dan de bovengenoemde soorten. Van andere, niet genoemde soorten is tot op heden nog onvoldoende bekend hoe hun gevoeligheid is voor een worminfectie.

Wordt vervolgd

Geachte Redactie,

In onze mooie liefhebberij doen zich de laatste jaren enkele problemen voor, die alleen maar groter zullen worden, als er niet snel iets aan wordt gedaan.

Eén van die problemen is dat de prijzen, die voor TT's beschikbaar worden gesteld, door de organiserende verenigingen niet meer te betalen zijn.

Dit te meer, doordat de kwaliteit van de vogels dusdanig stijgt, dat op TT's vaak 1 op 3 ingezonden vogels voor een prijs in aanmerking komt.

Dit probleem wordt wel eens ondervangen door slechts een eerste en een tweede prijs uit te keren, zoals bijv. ook gebeurt bij de Nationale Kampioenschappen in Rotterdam. Soms wordt er simpelweg geloot. Deze systemen komen bij degenen, die net zoveel punten behaald hebben als de winnaars, maar toch buiten de prijzen gevallen zijn, niet prettig over.

Ze zijn ook helemaal niet nodig. Door een jarenlange hantering van ons puntensysteem is een soort verlamme gewoonte-vorming ontstaan, waarin toch een aantal zaken zitten, die niet logisch zijn.

Zo bijvoorbeeld het handhaven van de 92-puntengrens, met als motief: er kan altijd een vogel komen, die nóg beter is, dus we moeten ruimte laten tussen de 100 theoretische punten en het werkelijke maximum. Deze redenering klinkt aardig. Maar wat gebeurt er als er volgend jaar inderdaad een vogel voor de keurmeesters verschijnt, die nóg beter is? Juist, ook deze vogel krijgt 92 punten, en geen 93. Waarom dan dit systeem handhaven? Geef een vogel, die waard is landskampioen of voor mijn part wereldkampioen te worden, 100 punten!

Aan de onderkant is ons puntensysteem helemaal belachelijk. Een vogel waar „werkelijk niets van deugt” krijgt, zo hij gekeurd wordt, pakweg 78 punten. Is dat logisch?

Stel, uw zoon heeft op school een proefwerk gemaakt. Hij haalt 78 van de te behalen 92 punten. Scheldt u hem dan de huid vol, omdat hij het er zo bar slecht vanaf heeft gebracht?

Daarom is mijn voorstel: spreid de te behalen punten tussen 10 en 100. De cijfers zullen dan duidelijke taal spreken en er zullen, zonder lapmiddelen, veel minder prijzen nodig zijn.

Ik zie de reacties van de vogelkwekers en van de Technische Commissie op dit voorstel met belangstelling tegemoet. Met sportieve groeten,

J. C. W. Luijsterburg,
Hoogerheide.

de scotch fancy

door A. L. van Liempd

Deze Schotse creatie komt de laatste jaren gelukkig weer meer in de belangstelling. Het is een typische houdingvogel en zijn bijnaam „Halve Maan” dankt hij aan zijn vorm en houding.

Deze vogel, waarvan men zegt dat hij de Belgische Bult als voorouders heeft gehad, heeft naast veel opbloei in de vorige eeuw ook veel tegenspoed gehad en was door diverse tegenstellingen en geharrewar om de standardeisen en benamingen haast van het toneel verdwenen. Gelukkig is dit alles weer voorbij en kan de Scotch Fancy sedert de laatste vijf jaar zijn plaats weer innemen, die hij zeker verdient.

De houding van deze vogel doet zeker aan een halve maan denken, immers zijn gehele lichaam gaat krom, zijn kop buigt wat door, zijn hals wordt gestrekt terwijl zijn staart onder de zitstok doorbuigt naar voren. Zo ontstaat er inderdaad een figuur welke men met een halve maan kan vergelijken.

De kop van de vogel moet smal en fijn zijn met een lange slanke hals. Zoals reeds eerder opgemerkt, de

kop moet, als de vogel houding aanneemt, iets doorbuigen. Indien de kop rechtop blijft staan is dat een zware fout. Het kan echter ook gebeuren dat de kop te diep doorbuigt, laat ons zeggen tot ver onder de schouderlijn; ook dit is fout. Het gaat erom dat de cirkelvorm van romp en kop-hals zo goed mogelijk uitkomt. Het lichaam (romp) moet lang en smal zijn met hoge schouders. Dit laatste is absoluut noodzakelijk omdat hierdoor bij de houding de specifieke halve maanvorm beter uitkomt. De staart is smal en lang en moet onder de zitstok naar voren doorbuigen. Als de vogel zich presenteert moeten de benen goed gestrekt zijn en mogen ze niet doorbuigen. De bevedering moet strak en goed gesloten zijn, frisering op de borst is een absoluut zware fout. De vogel moet 17 cm groot zijn, iets groter is toegestaan, kleiner beslist niet.

U zult al wel begrepen hebben dat de Scotch Fancy een vogel is die, voor men er mee naar een tentoonstelling gaat, veel aandacht en training nodig heeft. De houding, ook wel werkhouding genoemd, eist van de vogel een zekere inspanning doordat hij zijn spieren samen moet trekken. De vogel zal dit zeker niet een hele dag kunnen volhouden. Daarom moeten ze dus tijdig in de TT-kooi worden opgekooid en zal men dagelijks met de vogels bezig moeten zijn. De vogel went hier aan en zal dan ook meestal op ieder gewenst moment houding aannemen. Men kan dit bij rustige vogels bereiken door met de nagels over de onderkant van de kooi te krabben. Van nature nerveuze vogels kan men beter uitschakelen, daar die meestal toch geen of onvoldoende houding aannemen. Ook de organisatoren van een tentoonstelling zullen met deze vogels speciaal rekening moeten houden. Bij het inbrengen dienen ze op een stelling te worden geplaatst waar ze ook kunnen blijven staan; liefst op ooghoogte. De temperatuur in de TT-zaal moet minstens 15 - 18 graden Celsius zijn; dit laatste is overigens ook voor veel andere vogels gewenst. Ook de keurmeesters moeten met dit soort vogels rekening houden en ze de kans geven die ze verdienen.

Het beste is 's morgens bij de aanvang van de keuring, als het nog rustig is in de zaal, de vogels, op de stelling staande, op houdding te waarderen. Iedereen zal begrijpen dat men deze vogels niet zomaar van de stelling op de keurtafel moet zetten en dan maar keuren. Men moet niet vergeten dat 25 procent van het aantal punten verdiend kan worden door de houding. Indien er ruimte is, zou men tegenover de keurtafel nog een tafel kunnen plaatsen en de vogels daarop zetten, zodat men tussen het keuren van de andere vogels door deze vogels ook nog eens in de gaten kan houden. Dit geldt uiteraard voor alle vogels die een zogenaamde werkhouding moeten aannemen, o.a. Belgische Bult, Zuid Hollandse frisé etc. Al met al een vogel die van de liefhebber/kweker veel geduld eist maar ook van de keurmeester. Voor alle duidelijkheid, deze vogels moeten in de zogenaamde OPEN TT-kooien worden geshowd.

Het broeden met de Scotch Fancy kan zowel koppeltijds als met wisselbroed. Er is mij een geval bekend dat één koppel 21 jongen in één seizoen groot bracht. Dat seizoen liep dan wel van januari tot en met september. Dit is absoluut af te raden want dit

Bossu
(Belgische bultkanarie)

komt zowel de latere jongen als de oudervogels zelf beslist niet ten goede. Dit bleek dan ook wel, want het daarop volgende jaar heeft dat ouderpaar niet één ei meer geproduceerd.

Ook van de late jongen zal men weinig kunnen verwachten. Twee, maximaal drie ronden is meer dan voldoende. Zeker wanneer men over een goed kweekkoppel beschikt moet men daar zuinig op zijn en er niet een bio-industrie van trachten te maken. De broedkooien dienen minimaal 50 x 40 x 40 cm te zijn; indien mogelijk met een daaraan verbonden „kinderkamer”. Vooral bij paarsgewijs broeden voorkomt men daarmee dat de jongen worden geplukt. Als u daarnaast een strenge selectie toepast, vooral waar het gaat om het aannemen van houding en de grootte van de vogel, kan van de Scotch Fancy, zowel bij de kweek als op de tentoonstelling, zeker succes worden verwacht.

Noot: De afbeelding van de Scotch Fancy welke bij dit artikel is opgenomen, vindt u ook in de standaardseisen weergegeven. Opgemerkt dient te worden dat deze afbeelding niet helemaal juist is. De borst moet holler zijn. Ook aan de voorkant moet de vogel dezelfde vorm hebben als de halve maan.

nieuws uit het dierenpark wassenaar

Een van de kleurrijkste aanwinsten van de afgelopen maanden vormen ongetwijfeld een tweetal Andesrotshanen (*Rupicola peruviana aequatorialis*). Zoals alle rotshanen bezitten deze vogels een enorme kuif, terwijl de mannelijke vogels van deze zeldzame ondersoort van de Rode rotshaan over een abrikooskleurig verenkleed beschikken.

Andere interessante vogels, welke wij onlangs ontvingen, zijn drie Blauwkapmotmots (*Momotus momota*), afkomstig uit Costa Rica. Typisch zijn de twee verlengde staartpennen, welke een kale schacht hebben met een spatelvormig uiteinde. De staart wordt als een slinger van een ouderwetse klok heen en weer bewogen.

Uit Oost-Afrika afkomstig zijn een zestal Roodsnaveltokvogels (*Tockus erythrorhynchus*), welke zijn ondergebracht in een van de grotere zijvolières. Tokvogels zijn kleine ver-

wanten van de neushoornvogels en bezitten een fraai zwart-wit getekend verenkleed.

Voorts werd de groep Dwergflamingo's (*Phoeniconaias minor*), die de vijver direct bij de ingang van de Louise-hal bewonen, uitgebreid met

een viertal exemplaren, zodat wij thans over zeven Dwergflamingo's beschikken.

Aan onze collectie toekans werden een drietal nieuwe soorten toegevoegd, namelijk: Kortsnaveltoekans (*Ramphastos sulfuratus brevicarinatus*), Swainson toekans (*Ramphastos swainsoni*) en een aantal Halsbandarassaries (*Pteroglossus t. torquatus*). Arassaries vormen een aparte groep onder de toekans en onderscheiden zich door hun geringere afmetingen.

Reeds een aantal jaren bevindt zich in de rotsvolière achter in de Louisehal een vrouwtje van de Australische Witrugfluitkraai (*Gymnorhina hypoleuca*), welke ons een paar maal met eieren verraste. Bijzonder verheugd waren wij dan ook toen wij van de Dierentuin van Keulen een mantje ontvingen, zodat wij misschien deze vogelsoort tot voortplanting kunnen brengen.

Ook de bevolking van de Paradijs-hal werd uitgebreid. Niet minder dan vijftien vogels kregen er de „vrijheid”. Hieronder bevinden zich o.a. Zwartkeel troepialen (*Icterus nigrogularis*), Cederpestvogels (*Bombycilla cedrorum*), Purperglansspreeuwen (*Lamprolornis purpureus*) en Roodbuikglansspreeuwen (*Lamprolornis pulcher*). Laatstgenoemde soort schijnt overigens slechts sporadisch in vogelcollecties voor te komen. Tevens werden er ook grotere vogels zoals Guinea-duiven (*Columba guinea*) en Purperkuiftoerako's (*Tauroco prophyreolophus*) ondergebracht.

Bijzonder verheugd is men in het Dierenpark Wassenaar over de geboorte van een tweetal Humboldt pinguïns (*Spheniscus humboldti*). Reeds diverse malen hebben deze vogels zich bij ons voortgeplant, zodat onze groep zich thans heeft uitgebreid tot een aantal van dertien exemplaren.

Verdere geboorten waren die van een Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*) en zes Tafeleenden (*Anas ferina*), terwijl in de Louise-hal op 12 april een Bali-spreeuw (*Leocopsar rothschildti*) uit het ei kroop, welke thans echter nauwelijks meer van de oudervogels is te onderscheiden.

pietpraat over strogeel

door J. Kuiper

De standaard zegt over strogeel het volgende: het kenmerk van een goede strogele is de zachte lichtgele kleur (enkelvoudige geelfactor), zo goed mogelijk in de gehele bevedering aanwezig. Bij een lichte schimmelfactor komt de mooie zachtgele kleur het best tot zijn recht. Bij te veel schimmel treden lichte kleurloze vederpartijen op, dit is fout. Het overgrote deel van de strogele vogels toont echter een te harde geeluiting. Dit wordt veroorzaakt door een te hoge graad aan geelbezit of doordat de vogel te intensief is, mogelijk ook door beide. Snavel, pootjes en tenen licht en eenkleurig. Voorkomende fouten: nog te hooggeel; te lichte vleugelpennen; onregelmatige kleurverdeling (te veel schimmel); bontvorming aan hoorndelen en/of bevedering. De standaard-eisen voor strogeel zijn al ongeveer twintig jaar onveranderd van kracht, om die reden alleen al mag je je afvragen hoe het komt dat er zoveel slechte en zo weinig behoorlijke strogele de keurtafel bereiken; het aanbod in deze kleurslag is over het geheel genomen van een bedroevende kwaliteit. Daar moet natuurlijk een voor de hand liggende reden voor zijn en die is er inderdaad; het is de vereiste enkele geelfactor die vijftien procent van de ingezonden strogele de das omdoet. Over het algemeen zijn inzenders/fokkers van mening dat een gele vogel die schimmel laat zien gelijk een strogele is, niets is minder waar! In de afgelopen zes jaar had ik het genoeg ongeveer tienduizend vogels te keuren, van die tienduizend zijn in mijn

herinnering slechts twee (!) prachtexemplaren van strogeel blijven hangen.

Gezien het aantal vogels van deze kleurslag dat ter keuring wordt aangeboden is dit een uitgesproken slecht resultaat in verhouding tot de andere kleurslagen. Het lijkt dan ook redelijk om vast te stellen dat er vrijwel geen enkelvoudige geelfactorige vogels meer zijn in het huidige kleurkanariebestand. Of dit in positieve richting omgebogen kan worden is een volledig open vraag die ook door mij niet beantwoord kan worden. De enkele geelfactor kan, vrij vertaald, worden beschouwd te zijn een zwak geelbezit, zeker in vergelijking met bijvoorbeeld de goudgele is dit een juiste vertaling. Wanneer we uitgaan van de vaststelling dat er tenminste een gering aantal echte strogele bestaan vandaag de dag, moet het vanuit deze vaststelling toch ook mogelijk zijn om dit aantal door een zorgvuldige kweek tot aanvaardbare aantallen op te voeren, let wel, dit is uitsluitend bij een zorgvuldige kweek mogelijk! Het is dan zaak om de zwakst-gele aan elkaar te paren, slechts in het gunstigste geval kan bij die kweekpaarsamenstelling tegelijkertijd rekening worden gehouden met de schimmelgradatie van de ouders in spé. Ook hier is de paring van matig-intensief x matig-intensief waarschijnlijk de beste; bij een paring van intensief x schimmel zullen niet voldoende matig schimmels verwacht mogen worden in de nakweek.

Het staat als een paal boven water vast dat de kweker, die zich voorneemt om deze mooie kleurslag opnieuw in de perfecte verschijningsvorm te fokken grote moeilijkheden, teleurstellingen en eventueel grijze haren niet bespaard zullen worden, het lijkt voorshands een hels karwei!

De moeilijkheden zullen rijzen bij het verwerven van geschikte ouderdieren, vele beurzen en natuurlijk tentoonstellingen zullen bezocht moeten worden, hierbij zullen de dominant-witten ook een zorgvuldige beschouwing waard blijken. Van een dominant-witte zonder of bijna zonder aanslag mag een redelijk zwak geelbezit verwacht worden hetgeen voor de kweek van strogeel als pluspunt aangemerkt moet worden. De teleurstellingen zullen niet uitblijven bij het overzien van de gefokte jongen; er blijft overigens een redelijke kans dat het gebruik van een dominant-witte partner toch opnieuw vrijwel aanslagloze witten heeft opgeleverd. Grijze haren ontstaan als de vogel, waarop alle hoop gevestigd is, toch bont blijkt te zijn of op een slechte morgen zonder aanwijsbare reden het vaantje gestreken blijkt te hebben. Succes zal dan ook alleen weggelegd zijn voor doorbijters en vasthouders, meestal zijn tegenvallende resultaten een reden om toch maar weer wat anders te gaan doen. De ivoorfactor gebruiken is zinloos bij de kweek van strogeel; deze kleurverminderende factor zal noch de strogele noch de dominant-witte verbeteren, niet doen dus!

Al met al is de pietpraat over strogeel in mineur uitgevallen, de vooruitzichten zijn dan ook tamelijk somber. Het is te hopen dat een aantal fokkers deze kleurslag weer brengt op het niveau waar hij zou moeten zijn. Ik wens u daarbij veel sterkte en... succes!! In de volgende pietpraat zal ik met u de goudbruine behandelen. TOT DAN!

usel

De

Bogena helpt mensen dieren helpen

Zo blij als een vogel in de lucht met Bogena produkten voor vogels.

Vrij in de lucht of in een volière... onze gevederde vrienden verzorgt u het best met speciale Bogena produkten. Kanaries, papegaaien, duiven, parkieten of welke vogel u ook maar bezit, u kunt vertrouwen op Bogena!

Kanarie kernvoeder: Opfokvoer voor jonge vogels. Krachtvoer in de rusttijd. Voor kanaries en tropische zaad- en insektenetende vogels. Bevat alle bestanddelen die onmisbaar zijn voor jonge vogels en die oudere vogels in optimale konditie houden. Kortom: eiwitten, koolhydraten, vetten en vitamines in de juiste verhouding.

Universeel voeder: Voor alle insektenetende vogels zoals b.v. Japanse nachtegalen, schamaalijsters, kardinalen, brilvogels etc. Bevat gedroogde insekten.

Parkieten kernvoeder: Hoogwaardig opfokvoer, dat gemakkelijk wordt opgenomen.

De hoge eiwitverteerbaarheid (96%) geeft garantie voor krachtige en gezonde vogels.

Vraag de gratis folder over alle Bogena vogel-produkten!

bogena

Bogena b.v., Sluisweg 2, Waalwijk.

Bogena produceert o.a. genees-, verzorgings- en voedingsmiddelen voor honden, katten, konijnen, hamsters, duiven, vogels, vissen en vele andere dieren.

PRODUKTEN SANDERS

ORNIVIT - vitaminecomplex
TARWEKIEMOLIE - bron van vruchtbaarheid
RUBICANA - bevordert het essentiële roodkleur pigment
CHANVIT - verbetert zang en koppeling
T. 3 - insecticide zonder weerga

Verkrijgbaar in graanhandels en andere magazijnen!

SANDERS N.V.

Arnould Van Gelderweg 103, Grave, Tel. 088-60.39.41
Henri Wafelaertsstraat 47-51, 1060 Brussel

Voor alle soorten vogels

VERKORT DE RUI-TIJD
BEVordert DE BROEDRESULTATEN
VERHOOGT HET WEERSTANDSVERMOGEN
HERGEEFT DE VOGELS HUN ZANG EN
VEDERPRACHT

EEN HOLLEY PRODUCT - POSTBUS 109 - DELFT

VERKRIJGBAAR IN ALLE

dieren - specialzaken

EDELCHEMIE B.V. PANHEEL
vecht voor een schoner milieu

Fabriceert: NEOFLEX-E-3-X, de beproefde frisse INSECTENDODENDE verf voor uw hokken, volière, broednesten etc. Het gebruik van insecticide is 100x minder.

Nu ook verkrijgbaar via uw vereniging
NEVEX het nieuwe spuitmiddel op basis van Pyrethrum. Niet schadelijk. In flessen van 1 liter.

Bel ons op:

telefoon 04747-1469 of 04747-1867

Tilburgse Vogelhandel
IMPORT - EXPORT

Wij zijn gespecialiseerd in / en hebben constant uit voorraad leverbaar: Grijs Papegaaien, Groene Papegaaien, Lories, Kakatoe's, Ara's, Agaporniden, Aapjes, Reptielen, Kanaries, alle soorten Parkieten en Tropische vogels.

Voor prijsopgave bel 013-423593 / 553298 of
briefkaart Puccinistraat 15, Tilburg, Postbus 860.
(ook 's-zondags van 10 tot 12 uur)

honingvogels 4

door A. J. Mobbs (Engeland)

Tengevolge van strenge restricties op het uitvoeren ervan, komen Afrikaanse honingvogels niet zoveel meer binnen als vroeger. Daarom wil ik ook alleen maar de beter bekende soorten bespreken.

Een van de kleinste die regelmatig in Europa wordt ingevoerd, is de gekraagde honingvogel (*Anthreptes collaris*). Hij is iets kleiner dan 10 cm, en beide geslachten hebben een metaalgroene bovenzijde. Het mannetje heeft een metaalgroene keel met een blauwe streep eronder, die de groene keel van de helgele buik scheidt. Het popje heeft een volledig gele onderzijde, iets bleker aan de keel. De snavel is in beide geslachten tamelijk kort en recht. De gekraagde honingvogel is een echte insekteneter wanneer hij pas is aangekomen en moet daarom een onbeperkte hoeveelheid fruitvliegjes aangeboden krijgen. Paartjes zullen vriendschappelijk naast elkaar leven, maar eens ingewend moeten ze wel worden gevolgd, daar vechtpartijen altijd kunnen uitbreken; zeker wanneer ze in een kooi worden ondergebracht.

Gekraagde honingvogels zijn klein en niet agressief en lenen zich ertoe om in een beplante voliëre samen te leven met andere kleine vogelsoorten. Wanneer ze in een juiste omgeving zijn ondergebracht, zie ik geen reden waarom ze ook niet zouden gaan nestelen.

In de meeste zendingen van Afrikaanse honingvogels vindt men ook wel enkele variabele honingvogels (*Cinnyris venustus*). Meestal behoren ze tot de geelbuikige ondersoort, alhoewel de witbuikige ook wel eens wordt ingevoerd. Het mannetje van de geelbuikige ondersoort heeft een glanzend, metaalachtig blauwgroene bovenzijde en een staalblauwe keel met een purperen borstrand. De flankveertjes zijn geel tot oranje-rood.

De popjes zijn olijfgroen bovenaan en bleekgeel onderaan. Buiten het broedseizoen lijken de mannetjes op de popjes, maar behouden toch de metaalkleuren op vleugels en bovenstaartdekveren. Beide geslachten zijn ongeveer 12,5 cm lang.

Zoals bij de amethystrughoningvogel (zie deel 3) moeten de zitstokken voor variabele honingvogels regelmatig worden gereinigd. Anders gaan ze de zijkant van de kop tegen de stokken zitten wrijven en krijgen ze kale plekken. Ik heb ook onderzocht dat, wanneer ze opgekooid worden, deze soort erg bedeesd wordt; ze doen het echter fantastisch in een kleine binnenvoliëre of een beplante vlucht.

De dubbelkraaghoningvogel lijkt op de vorige soort; slechts de breedte van de rode borstband onderscheidt hen van elkaar. De lengte is zowat 12 tot 15 cm. De mannetjes zijn metaalgroen bovenaan, slechts de staartdekveren zijn violetblauw en er is ook een smalle streep van dezelfde kleur tussen borst en buik, gevolgd door een rode band over de borst heen. De benedenbuik is grijsachtig olijfgroen en de flankveren zijn helder geel. De popjes

Zingend geelrughoningvogelmannetje (*Aethopyga siparaja*)

zijn olijfgroen bovenaan en grijsolijskleurig onderaan. Er zijn nog een aantal soorten die op de dubbelkraaghoningvogel lijken, o.a. de Neergaard's honingvogel (*Cinnyris neergaardi*), en de zwartbuikhoningvogel (*Cinnyris shelleyi*). Deze soorten verschillen echter wel in grootte of in kleur van rug of buik.

Dubbelkraaghoningvogelmannetjes hebben een rustkleed, maar in tegenstelling tot de meeste andere soorten, blijken ze weinig moeite te hebben om hun broedkleed volledig terug te krijgen.

Omwille van hun rode borstrand moeten deze honingvogels een kleurprodukt krijgen in hun voer, willen ze hun rode kleuren terugkrijgen na elke rui. Dubbelkraaghoningvogels kunnen samengehouden worden met andere nektaretende vogelsoorten, en ik heb geweten dat een paartje vreedig samenleefde met slechts het bekende okkasionele bekvechten als uiting van onverdraagzaamheid.

Onder de grotere honingvogels is de scharlakenborsthoningvogel (*Chalcomitra senegalensis*) zeker de meest ingevoerde. Hij is ongeveer 15 cm lang; het mannetje heeft een metaalgroene bovenkop en keel en een levendig scharlakenrode borst met fijne

usel

De

blauwe streepjes. Ze hebben een metaalachtig violette schouderplek en verder is hij volledig fluweelachtig bruinzwart. De popjes zijn dof olijfgroen bovenaan en geelachtig onderaan, duidelijk gevlekt met dof bruin, iets donkerder aan de keel. Deze soort heeft geen rustkleed. De scharlakenborsthoningvogel is nog een soort die een kleurprodukt nodig heeft. Ik wil er echter de nadruk op leggen, dat eens een vogel zijn natuurlijke kleur verloren heeft, het twee en zelfs meer ruiperiodes kan duren, vooraleer hij zijn roodachtige kleuren terugkrijgt. Het is daarom werkelijk noodzakelijk dat honingvogels met rood in hun verenkleed een kleurprodukt door hun voer krijgen vanaf het begin. Het samenhouden van soorten die wel met soorten die geen

Purperkeelhonigvogel
(*Nectarinia sperata*; m.)

kleurvoer nodig hebben kan tot complicaties leiden. Sommige honingvogels, die normaal geen kleurvoer nodig hebben en het toch eten, krijgen na de eerstvolgende rui dikwijls een „raar“ kleurtje. Daarom moeten alle soorten die geen nadelige gevolgen ondervinden van het toevoegen van kleurprodukten aan het voer zoveel mogelijk samengehouden worden.

Een groot gedeelte van de scharlakenborsthoningvogels blijkt wat schuw te zijn waar het mensen betreft en het kan wel een tijdje duren eer een scharlakenborsthoningvogel aan het leven in een kooi went. Omwille van zijn briljante kleuren valt deze soort op in een volière of een vlucht, maar wanneer ze wordt samengehouden met andere vogels, moet ze minstens even groot of zelfs een ietsje groter zijn. Scharlakenborsthoningvogels kunnen waarschijnlijk niet met andere honingvogels samen gehouden worden daar ze, eens ingewend, uiterst vechtlustig zijn.

Een andere honingvogel, die ook wat op een scharlakenborsthoningvogel lijkt, is de amethysthoningvogel (*Chalcomitra amethystina*). De mannetjes zijn voornamelijk fluweelzwart met een metaalachtig goudgroene bovenkop en voorhoofd, terwijl de kin,

de keel en de bovenstaartdekveren purperrood zijn. Het popje heeft een dof olijfgroene bovenzijde en een geelachtige onderzijde ietwat gevlekt met olijfgroen, donkerder naar de kin toe.

Er is één ondersoort, die bekend is als de Kirk's of de zwarte honingvogel (*Chalcomitra amethystina kirkii*). De mannetjes ervan verschillen van de amethysthoningvogelmannetjes door de zwarte bovenstaartdekveren. De popjes zijn ietwat gestreept aan de onderzijde en hebben een olijfgroene kin. Zowel bij de amethysthoningvogel als bij zijn ondersoorten ontbreekt een rustkleed.

Alhoewel hij in hetzelfde geslacht is ondergebracht, is de amethysthoningvogel niet zo zwaar uitgebouwd als de scharlakenborsthoningvogel; hij is ook minder agressief en meer vertrouwelijker.

De prachthoningvogel (*Nectarinia pulchella*) wordt regelmatig ingevoerd, maar niet in grote aantallen. In broedkleed doet het mannetje z'n naam alle eer aan. Het is werkelijk een prachtvogeltje, met een metaalgroene bovenzijde en keel en een scharlakenrode borstplek met aan elke zijde wat geel. De buik kan zowel groen als zwart zijn, naargelang de ondersoort.

In rustkleed hebben de mannetjes een grijze onderzijde met een kleine metaalgroene vlek op de rug en de vleugeldekveren. De onderzijde is geelachtig, bleker op de keel en er zitten streepjes op de borst, die een gevlekte indruk geeft. De langere middelste staartveren blijven in het rustkleed behouden.

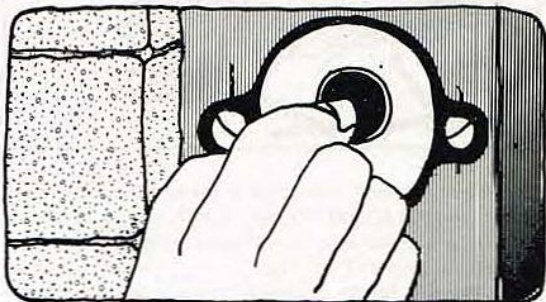
De mannetjes zijn zo'n 15 cm, de popjes slechts 11 cm lang en ze lijken erg goed op een mannetje in eclipskleed (of rustkleed). Men kan ze echter wel herkennen: ze missen de verlengde staartveren en de metaalachtige vlekken op vleugeldekveren en rug ontbreken eveneens.

Wanneer ze pas zijn ingevoerd blijken prachthoningvogels een ietsje teer; sommige exemplaren blijven zo, ook als ze eenmaal zijn ingewend. Ik heb ervaren dat deze soort meer „insekteneter“ is dan vele andere honingvogels en het continu aanbieden van fruitvliegjes is dan ook noodzakelijk.

Prachthoningvogels blijken heel goed met andere honingvogels samen te gaan; ook een paartje wil wel eens samenleven zonder al te veel moeilijkheden. Zelf heb ik ondervonden, dat een opgekooid mannetje, dat z'n broedkleed verloren had, het echt moeilijk volledig terugkreeg.

De
sel

een moeilijke opgave en een ervaring rijker

Op een zekere morgen in de maand mei werd er bij mij aan de deur gebeld en daar stonden twee jongetjes uit de buurt van een jaar of tien à elf voor me en stelden de vraag „of de dokter thuis was”. Ik was zo overrompeld door deze vraag, dat ik antwoordde: „Hier woont toch geen dokter, dat weten jullie toch!” Mijn eerste gedachte ging uit naar onze huisarts die altijd zijn ronde doet in de plaats waar ik woon en dacht dat deze kereltjes hem zochten, want dat komt wel meer voor.

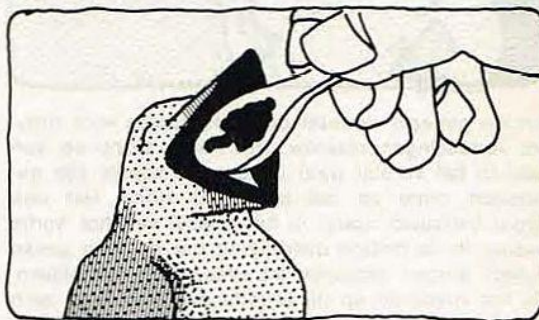
Nee, zei een van de jongens, maar u bent toch die mevrouw van de vogeltjes? O, bedoelden ze dat en ik vroeg dan ook wat er aan de hand was. Nou, vervolgde hij, aan de overkant in de steeg zijn wel vier jonge vogels uit het nest gevallen waarvan er twee dood zijn en twee andere leven nog een beetje, maar we weten niet wat we moeten doen! Wilt u even meekomen!

We gingen naar de plaats des onheils toe en inderdaad! Twee jonge dode spreeuwen en twee leefden er nog. De eerste indruk die ik kreeg was dat de twee nog levende vogels die hele hoge val uit de nok van het huis, waar het nest zat, redelijk goed hadden overleefd. Het was vertederend om te zien dat nog zo'n ventje op z'n knietjes met een klein emmertje water naast zich zo af en toe een paar druppeltjes water sprenkelde over de beestjes, aangezien het die dag bijzonder warm was en hij de gedachte had dat deze vogeltjes het ook wel warm zouden hebben!

De jongens keken mij hoopvol aan, waarschijnlijk met de gedachte: Dat wordt wel even geregeld! Ik was daar zelf niet zo van overtuigd en wist op dat moment niet wat er gedaan moest worden, aangezien de ervaring in het opfokken met de hand van jonge vogels die uit het nest zijn gevallen totaal ontbrak. Om te beginnen vertelde ik de jongens dat de kans groot was dat de vogeltjes dood gingen omdat de ouders ze niet meer voerden en zij misschien niet meer wilden eten. De beestjes terugleggen in het nest was ook een onmogelijkheid doordat het bewuste nest veel te hoog zat en wij er met de beste wil van de wereld niet bij konden komen.

We kwamen tot de overeenstemming dat ik die twee vogeltjes mee naar huis zou nemen en dan maar kijken wat er aan gedaan kon worden. Dat deze gebeurtenis diverse probleempjes met zich zou meebrengen daar was ik mijzelf terdege van bewust. Het toeval wilde dat ik een rieten nestkorfje bezat met een los deksel, dat groot genoeg was om deze jonge vogels te herbergen; het enige wat ik bij de hand had was hooi en daarvan deed ik een laagje in het korfje en daarna de vogels erin. Eén lag er helemaal weggedoken die in een later stadium toch de sterkste bleek te zijn. Na enige tijd werd de situatie opnieuw bekeken om vast te stellen of de vogels nog leefden. En dat was inderdaad het geval, want één jong had zich opgericht, kopje omhoog, maar wel met een vreemde gedraaide houding van dit kopje. De andere lag nog steeds in dezelfde houding.

De volgende fase was dat geprobeerd moest worden ze te laten eten. Dat gaf op zich al veel problemen doordat ik dat met één hand moest doen, aangezien ik een handicap heb aan mijn linker hand. Goede raad was duur, maar na veel wikken en wegen kwam ik tot de slotsom het met een klein plastic lepeltje te proberen dat een heel smal plat halsje bezat. Een beetje universeelvoer vochtig gemaakt en maar proberen dat voer van opzij in het snaveltje te schuiven en zachtjes een slagje te draaien zodat het een beetje open ging staan en het toegediende voer goed achter op het tongtje te leggen zodat het bij de slikbeweging in het keeltje verdween. Als dat gebeurde was er al een hoop gewonnen.

Met deze methode gelukte het ook een paar platgemaakte meelwormen toe te dienen. Als men nu denkt dat dit al bij de eerste voeding gelukte heeft men dat mis, want de eerste keer werd een grandioze mislukking doordat het lepeltje, waarmee deze handeling werd verricht, zo trilde door de zenuwen die ik had, dat alles ernaast en erop viel waar het niet thuis hoorde, dus ook niet in het bekje waar het ten slotte toch in moest. Door deze handeling telkens weer te herhalen is het uiteindelijk toch gelukt.

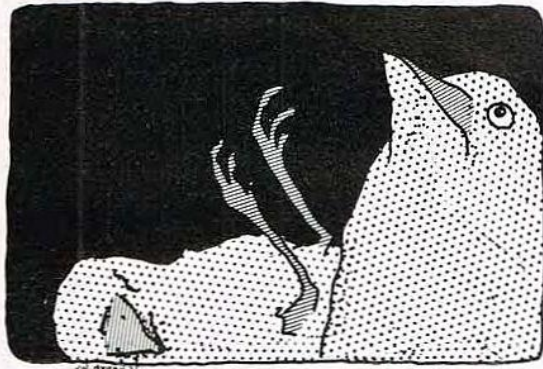
Daarna besloot ik mijzelf en de vogels enige rust te gunnen. 's Avonds om een uur of zeven werden de pogingen herhaald voordat de nacht inviel. Maar wie schetst mijn verbazing toen ik in het korfje keek. Er zat er nu niet één, maar beide vogels zaten met hun kopjes omhoog te kijken en piepten zowaar. Ineens ging alles veel beter en alsof het nog niet genoeg was geweest, begonnen ze te

schreeuwen. Dat is een heel vreemde gewaarwording als je dat nog nooit gehoord of meegemaakt hebt. We kennen uiteraard de gedragingen van de jonge vogels en hun ouders, maar nu wordt het tegen jezelf gericht en dat komt heel eigenaardig bij je over.

Het was nu aanpakken geblazen, want de snaveltjes gingen om de beurt open. Het was duidelijk te zien wat de bedoeling van het voederen is; de ouders stoppen het achterin de keel van de jonge vogel en deze maakt dan de slikbeweging zodat het in het keeltje glijdt.

Het nadeel was echter dat ik onwetend was van de hoeveelheid voedsel en de tijden dat dit voederen geschiedt. Het kon echter niet zo heel veel zijn, want de snaveltjes gingen niet meer open toen het voer werd voorgehouden.

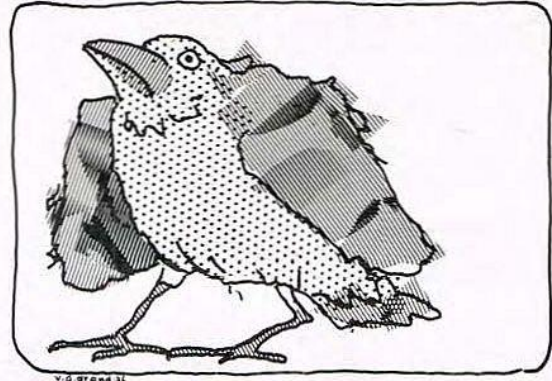
De volgende dag vroeg uit de veren, zes uur. Ik had zo het vermoeden dat er één dood was gegaan en inderdaad kwam dat vermoeden uit, want het ene jong met zijn onnatuurlijke houding van het kopje lag op sterven. Het andere jong heb ik later naar

binnen gehaald doordat deze mij steeds voor nieuwe verrassingen plaatste. Het korfje stond op een tafel in het verblijf waar de overige vogels zijn gehuisvest, maar zo, dat het veilig stond. Het was nogal benauwd, zodat ik het deksel van het korfje haalde in de heilige overtuiging dat er geen gekke dingen gingen gebeuren en alles rustig zou blijven. Na het voederen op de tweede dag was ik er toch niet gerust op en ging na een half uurtje kijken en ja hoor, weg vogel. Het was dus zoeken en daar lag het op de grond te spartelen. Weer in het korfje gedeponerd en het deksel zo ver opengezet dat er genoeg lucht bij kwam. Zo te zien had het jong ook deze tuimeling er goed afgebracht.

De gedachte was, dat dit per ongeluk was geweest, maar het voorval liet me toch niet met rust en ik ging maar weer eens kijken. En ja hoor, weer weg. Deksel eraf en de vogel onvindbaar totdat ik hem ontdekte tussen de TT-kooien, waar hij weg wilde kruipen. Het hele spul dan maar mee naar binnen en op het dressoir geplaatst, maar ook daar lag het af en toe te spartelen. Daarop werd ik attent gemaakt door het vreemde piepen vande Mozambiquesijs, die ook in de kamer staat.

Het eten en de ontlasting waren verder prima, maar een jong dat steeds uit zijn nest kruipt en te klein is om op zijn poten te staan, en net in zijn veren zat laat staan dus dat het kan vliegen, geeft heel

veel moeilijkheden. Het begon steeds meer te eten en de veertjes begonnen ook al een beetje te groeien. Tot 's avonds een uur of acht bleef ik voederen en daarna stopte ik er mee.

De volgende dagen hetzelfde programma als daarvoor: vroeg opstaan, voederen, en alles ging goed en verliep rustig. Maar... op een gegeven moment verwijder ik het dekseltje en was het fout. De eerste indruk was gunstig en het jong lag rustig te ademen. Het was maar schijn want op een gegeven moment werd het koud en er was geen jong meer. Voor mij persoonlijk waren het inspannende dagen, maar men moet toch proberen om zo'n beestje in het leven te houden. Het is jammer dat het niet is gelukt, alhoewel het bekend is dat het heel veel moeilijkheden geeft om het te bewerkstelligen. Maar dat neemt niet weg dat ik mij ervan bewust ben dat er fouten zullen zijn gemaakt. Alleen blijft er wel de vraag over: Welke?

Desalniettemin ben je een ervaring rijker geworden, dat is een ding dat zeker is, al had ik graag gezien dat het een volwassen vogel was geworden.

Mè W. Weimar-Maussen

vogels die nooit genoeg gegeten hebben

Het bovenstaande is helemaal niet kwaad gemeend. Integendeel zelfs, de vogels die nooit genoeg gegeten hebben zijn zelfs erg bruikbaar voor ons. Zo vangt bijvoorbeeld één enkel vogelpaar ongeveer 6000 rupsen van de nonvlinder. Als je je dan bedenkt dat 1000 van die rupsen voldoende zijn om een naaldboom af te vreten, dan blijkt dus dat we elk vogelpaar dankbaar mogen zijn voor het behoud van zes naaldbomen. Meneer en mevrouw zwaluw moeten voor hun kinderen minstens 7000 insecten vangen, elke dag weer.

We kunnen het aantal benodigde vluchten berekenen als we weten dat elke zwaluw in zijn snavel ongeveer 10 insecten kan houden. Een waarlijk grote vliegprestatie. Maar ook de mezen blijven niet achter. Een paartje mezen vangt in de loop van een zomer samen met hun jongen ongeveer driehonderd kilo rupsen. Laten we dus onze vogels goed beschermen!

inheemse vogelsoorten (6) buizerden (buteo)

Algemeen

De laatste groep te behandelen roofvogels in deze serie vormen de Buizerden. Er zijn eigenlijk maar twee soorten inheems, zodat dit deel iets korter is, dan u gewend bent in de reeks.

Buizerden zijn erg grote stootvogels. De spanwijdte der vleugels bedraagt zeker 1,50 meter. Het wijfje is groter dan het mannetje. Buizerden zien we niet zo verschrikkelijk veel in Nederland. Het zijn zeldzame broedvogels. De Ruigpootbuizerd plant zich bij ons zelfs in het geheel niet voort. Wanneer Buizerden fourageren, kunnen ze urenlang zwevend rondcirkelen. Ook wachten ze wel in een boomtop, vanwaar zij de gehele omgeving kunnen overzien, tot er een prooidier langs komt. Hun aantal is ook weer

afhankelijk van het aantal prooidieren. Vroeger bestond het hoofdvoedsel voornamelijk uit konijnen. Een aantal jaren geleden echter, ik meen in 1953 of 1954, heerste er een ziekte onder deze dieren (myxomatose). Hierdoor stierven vele duizenden konijnen. Het aantal Buizerden nam toen schrikbarend af. De konijnenpopulatie is weer toegenomen, maar niet tot wat het geweest is. Buizerden hebben daarom, om in leven te blijven, de volgende diersoorten aan hun menu toegevoegd: hazen, hermelijnen, insecten, ratten, reptielen, amfibieën, muizen, mollen en spitsmuizen. Een hele waslijst, maar daar staat wel tegenover dat Buizerden veel voedsel nodig hebben, vooral als er jongen zijn. Het mannetje is elke dag van zonsopgang tot maansopgang bezig met het aanbrengen van eten voor zijn kleintjes. Als hij weer een prooidier geslagen (gevangen) heeft, legt hij het op de rand van het horst (nest). Moeder de vrouw voedt de jongen ermee. Als de jongen zo'n zeven weken oud zijn, verlaten zij het nest. Daaraan vooraf gaat een broedtijd van 29 dagen op de twee tot vijf eieren. Niet alleen de myxomatose bij konijnen was de oorzaak van een achteruitgang, tot ongeveer een eeuw geleden vormden Buizerden een „geliefde” jachtbuit. Nu zijn ze beschermd, begrijpelijk!

De soorten

De **Buizerd**: Zesenvijftig centimeter is het vrouwtje, een halve decimeter kleiner het mannetje. Het verenkleed is zeer variabel gekleurd. Er zit bruin in, maar ook grijs en wit. De poten zijn geel. De Buizerd komt in allerlei soorten bossen voor. Het is een vrij zeldzame broedvogel. Een paar jaar geleden werd het aantal paren geteld en toen kwam men tot ongeveer 55. Buiten de broedtijd leeft de Buizerd solitair. Het nestmateriaal bestaat uit takken, bladeren en gras. Het horst heeft een hoge rand. Soms zij de eieren gevlekt. Als de jongen uitvliegen, trekken zij reeds na enkele weken naar het zuiden. Een gedeelte van de oudervogels is standvogel. Tijdens het fourageren bidt de Buizerd soms, wat overigens bekender is bij de torenvalk.

De **Ruigpootbuizerd** overwintert in ons land, zij het in een klein aantal. Het hoofdvoedsel, dat uit lemmingen bestaat, vindt hij in Noord-Europa. Als er weinig lemmingen zijn, komt hij in Midden-Europa talrijker voor. De rug van de Ruigpootbuizerd is bruin, zijn kop en hals zijn wit met wat strepen, de buik is grijs, gevlekt. De witte staart heeft een zwarte band, hij heeft bevederde poten en tenslotte een washuid boven de snavel. Het geluid lijkt op het gemauw van een kat en is hoger dan dat van de Buizerd.

Volgende maand krijgen we een kleine wending in de serie, want vanaf BARMSEIJZEN en KNEUEN besteed ik wat meer aandacht aan de biotopen en de flora aldaar.

R. Kromhout van der Meer

buitengebeuren

door Meindert de Jong

Wat het vogelleven betreft, wordt de maand augustus wel eens beschouwd als een „stille maand”. Het uitbundig gezang, dat vanaf maart/april tot mei/juni te beluisteren valt, is in juli vrijwel geheel en in augustus — op een paar uitzonderingen na — volkomen afgelopen. Maar iemand die zijn ogen goed de kost geeft zal het opvallen dat er toch nog wel het een en ander te beleven valt. Laten we eens naar de kok- of kapmeeuwen kijken. Velen zijn van

Kokmeeuw (zomerkleed)

mening, dat deze vogels het gehele jaar bij ons blijven en in zeker opzicht is dat ook zo. Maar de meeuwen die 's winters als gedegenereerde bedelaars op de dakgoten in de steden zitten te hunken naar brood of iets dergelijks, zijn veelal niet „onze” meeuwen, maar bezoekers uit hogere regio's. Onze kokmeeuwen zijn naar zuidelijker oorden vertrokken: Zuid-Spanje, Zuid-Frankrijk en Noord-Afrika. Deze doortrek zet reeds de laatste helft van juli in. Meeuwen worden vaak betiteld als „zeevogels” en toch zijn er maar heel weinig soorten,

Kokmeeuwen (winterkleed)

die zich ver uit de kust wagen. Het allerlieftst blijven ze in de buurt van het land. Maar toch, als men ze zo ziet stoeien boven de kolkende branding, moet men het toch echte kinderen van de zee blijven vinden. Ze zijn immers eerst recht in hun element als Aeolus, de god van winden en stormen een celdeur opent en de niets ontziende noordwester vrijlaat, die de golven tooit met witte kuiven en de wateren opzweept tot één woeste massa. Dan rusten de meeuwen als het ware op de randen van de donkere stormwolken, die als flarden grauwe dekens voortijlen langs het zwerk. Luid krijsend laten zij zich meezwieren door het somber en dreigend uitzichtende luchtruim, hoger, steeds maar hoger tot ze aan onze ogen onttrokken zijn achter de wolken-slierten. Plotseling zijn ze er weer! Ze komen naar beneden tuimelen, speels en kwajongensachtig uitdagend tot vlak boven de brullende en loeiende branding. Stoeiend scheren ze rakelings over de sneeuwblanke golfkammen. Ook laten ze zich, schijnbaar zonder de minste inspanning, drijven op de luchtlagen met onbeweeglijk gestrekte wieken, die bol gespannen staan door de harde noordwester! Het is een genot die prachtvogels gade te slaan, als ze zowel letterlijk als figuurlijk „in de wolken” zijn! Maar behalve de meeuwen zijn er nog tal van vogels langs de kust waar te nemen. Op sommige plaatsen en vooral op de Wadden zijn soms vele duizenden rose grutto's, die hun broedgebieden hebben bij

Grutto

of zelfs boven de boomgrens, waar ze hun eenvoudig nestkuiltje maken in moerassen en hoogvenen. Deze vogels zijn nauw verwant aan onze „koningen oer weidevogels”, de gewone grutto's, waarvan de najaarstrek ook reeds begonnen is. De rose neven zijn iets kleiner dan de gewone grutto's en hebben een witte staart die dicht zwart gebandeerd is, terwijl de grutto een brede zwarte eindband aan dit lichaamsdeel heeft. (De Britten spreken dan ook van **black-tailed** en **bar-tailed godwit**, waar ze respectievelijk de gewone en de rose grutto mee bedoelen.)

Een talrijke bezoeker van de kustgebieden is bonte

Scholeksters

piet, de scholekster, van wie de broedgebieden zich hoe langer hoe meer uitstrekken in het binnenland. Stellig kent u allen deze opvallend getekende, eksterkleurige vogel met zijn forse oranjerode snavel en vleeskleurige poten. Wellicht zijn er nu al exemplaren bij, die het winterkleed aannemen. Dan hebben de scholeksters namelijk een wit keelbandje. Let u er maar eens op.

Scholekster plus drieteenstrandloper

Een andere kustbezoeker is de drieteenstrandloper, die vliegensvlug achter de afrollende golfjes aanholt, maar steeds tijdig weer rechtsomkeert maakt om vooral niet nat te worden. Een en ander gaat zo enorm snel, dat men de pootjes nauwelijks ziet bewegen. Men spreekt wel van „balletjes die over het strand rollen”.

Drieteenstrandloper

De zaagbekken zullen waarschijnlijk nog niet in grote aantallen present zijn, althans de grote en de middelste niet. Een uitzondering kunnen de „kleine”

Grote zaagbekken

vormen, die echter officieel nonnetjes heten. Het zal u waarschijnlijk vreemd in de oren klinken, maar in Nederland kent men „mannelijke nonnen”, waar-

Twee mannelijke nonnetjes

van u hierbij een duidelijke afbeelding ziet. Over de andere zaagbekken hoop ik u later meer te vertellen.

usel

De

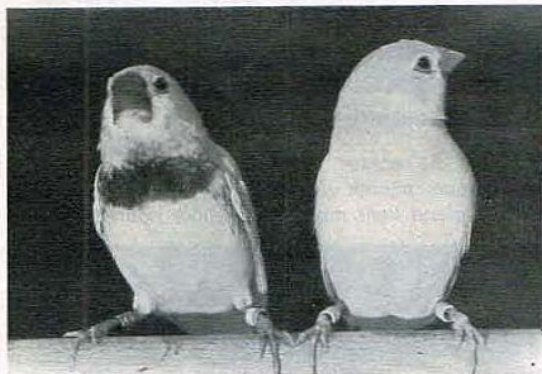
zwakheid bij de zwartborstzebravinkmannen

tekst en foto: Gönther Oppenborn

Op de bondsshow het afgelopen jaar in Rotterdam werd mij door enkele Nederlandse kweekvrienden de vraag gesteld, of ik een verklaring wist voor het feit dat bij de zwartborstzebravinkmannen over het algemeen zo'n hoog sterftecijfer voorkomt.

Hierop kan ik het volgende antwoorden: Toen in 1968/69 bij ons in Duitsland de eerste zwartborstzebravinken verschenen, werd ook mijn bestand zwartborstzebravinken periodiek geteisterd door een sterfegolf onder alleen de zwartborstmannen. Het onverklaarbare hierbij was, dat alleen de 1-0 van de zwartborsten stierven, haast nooit een 0-1 en in het geheel niet de andere kleurslagen zebra-vinken die erbij in dezelfde volière zaten.

Steeds wanneer er zo'n sterfegolf kwam, stierf er eerst één vogel, maar dan echter snel de een na de ander. De dode mannen, soms ook nog de juist levende, heb ik voor onderzoek naar de Dier-artsenijkundige Hogeschool in Hannover gezonden. De uitslagen hiervan waren samengevat: dat de voedingstoestand matig was (alhoewel een goed voedselpakket verstrekt werd). Bij bijna alle vogels werd

1-1 zwartmasker zwartborst, in ons land nog vrij onbekende kleurslag, die echter toch sterk opvallend is en duidelijk afwijkt van de echte zwartmasker. De man zou iets meer wangvlek kunnen vertonen. Formaat van de pop is erg goed

een lichte leverzwelling vastgesteld. Twee hadden een verkleuring van de keratinoidbekleding van de spiermaag met bloederige darminhoud en veelvuldig voorkomende puntbloedingen. Ook werden er nog geringe zoutafzettinkjes in de nieren gevonden (niergruis). Uit darmen en lever werden Blastomyzeten (paddestoelvormige scheurtjes) geïsoleerd. Ook hadden enige een bloedige darmontsteking. Bacteriologische proeven verliepen negatief. Ook bij het onderzoek op parasieten waren de bevindingen bij al de vogels negatief.

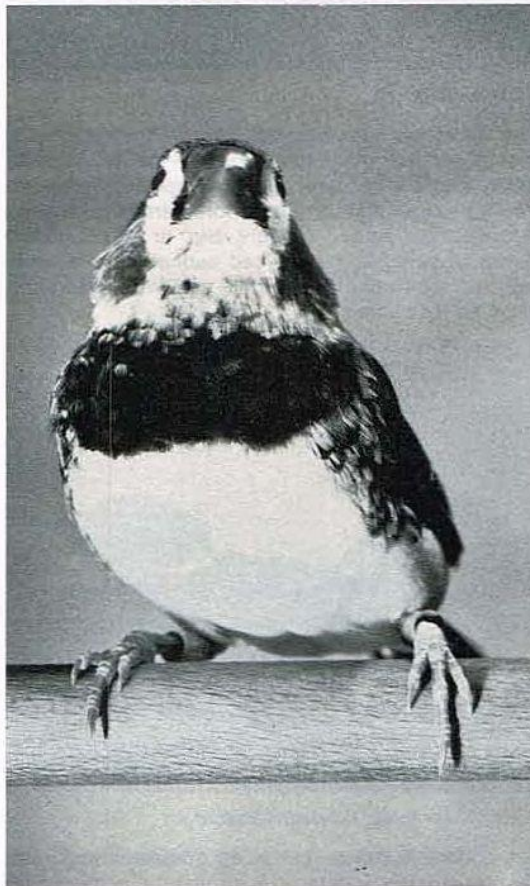
De vogels werden ook bekeken op het feit of even-

Grijze zwartborst pop, prima formaat, kopkleur zou wat dieper kunnen zijn

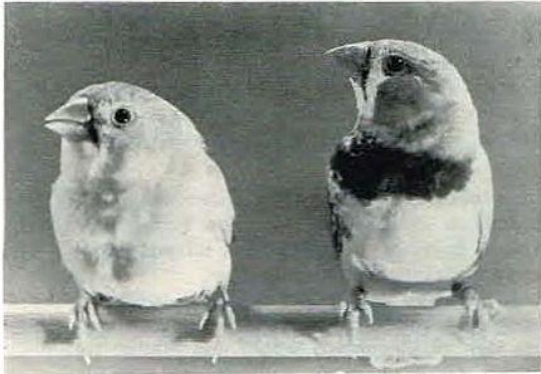
tuele organen ook abnormaal ontwikkeld waren. Dit was echter niet het geval. De onderzoekende arts kon mij dan ook geen uitsluitel geven of oorzaak noemen, waarom juist de mannen van de zwartborstzebravinken zo dikwijls kwamen te sterven.

Ik ben er toen op overgegaan om de zuivere zwart-

Grijze zwartborst man, niet in optimale conditie. Volgens de Nederlandse standardeisen (nu verkrijgbaar bij het bondsbureau) moet gestreeft worden naar een zover mogelijk doorlopende borsttekening, dus liefst geen witte vlek onder de kin

borst alleen met grijze vogels te paren die zwartborstverervend zijn. Ook met grijze-split zwartborst maal grijs split zwartborst. Al de zwartborstmannen die uit deze paringen kwamen bleken veel meer weerstand te hebben en de grote sterftcijfers bleven uit. Bij de bruine zwartborstmannen kwam dezelfde sterfte voor. Ook bij mij kwam hierbij in de eerste tijd veel sterfte onder de mannen voor omdat

1-1 bruine zwartborsten. Vogels van een redelijk goede kwaliteit. Verder geloof ik (vertaler) dat de zwartborstzebravink sterk omgevingsgevoelig is. Dit zien we ook vrij regelmatig bij andere Austr. soorten. Worden de vogels overgeplaatst, en dan vooral de vogels zoals boven omschreven uit de combinatie zwartborst maal zwartborst, dan krijgen we meestal vrij snel te maken met sterftegevallen onder voornamelijk de mannen. Wie heeft er een andere oplossing?

ik ook bij deze kleurslag de eerste tijd zuivere zwartborst tegen zuivere zwartborst had gezet. Nadat ik slechts bruin tegen bruin split zwartborst zette, kwam ook hier een eind aan de sterftcijfers.

Het is dus waarschijnlijk dat de grote sterftcijfers onder de mannen samenhangen met het steeds weer paren van zwartborst tegen zwartborst. Men moet tenminste in de tweede generatie weer een split zwartborst gebruiken.

Bij de zwartmasker zwartborst heb ik in het algemeen geen sterftegevallen. Deze kleurslag heb ik tot nu toe echter ook alleen maar over split vogels gekweekt. Hieruit blijkt dat er toch in het vermoeden van niet steeds zwartborst maal zwartborst paren, iets waars moet zitten.

Op het ogenblik gebeurt bij de nieuwe zwartborst kleurslag, de recessief zilver, weer hetzelfde. Er sterven weer erg veel mannen. Hieraan kan ik tot op heden nog niet veel doen, daar ik nog niet genoeg vogels heb om split vogels te gaan verparen. Ook heb ik van de normale recessief zilver zebravink nog geen mannen, die goed genoeg zijn om ze in te zwartborst recessief zilver te gaan inparen.

Naar mijn mening is het hoge sterftcijfer onder de l-0 zwartborsten dan ook een verervingskwestie. Ze kan teruggebracht worden, als men niet steeds zwartborst aan zwartborst paart en er zeer goed op et dat er geen te nauwe inteelt bedreven wordt.

de gele kwikstaart

door C. J. F. van Bostelen

Dit vogeltje, dat te boek staat onder de Latijnse naam *Motacilla flava*, is één van de kwikken die ons land in de zomer met een bezoek vereren en bij ons broeden.

Om dit vogeltje te onderscheiden van zijn soortgenoten is niet zo heel moeilijk en vooral het mannetje is onmiddellijk te herkennen aan zijn fel geel gekleurde onderzijde (menig voliëreliefhebber zal daar verrukt van zijn).

Het mannetje is verder te herkennen aan zijn lichtblauw-grijsachtig kopje waardoor een witte wenkbrauwstreep loopt. De rug is olijfgroen terwijl de vleugels zwartachtig zijn. Opvallend is uiteraard zijn lange zwarte staart die, als hij vlug loopt, steeds heen en weer wipt.

Indien men een gele kwikstaart waarneemt met een zwarte keel dan heeft men niet te doen met de (gewone) gele kwikstaart doch met de grote gele kwikstaart (*Motacilla cinera*) die eveneens, in niet groten getale, ons landje in de zomer aandoet. De lengte van die grote gele kwikstaart is 18 cm, terwijl de gele kwikstaart 16 cm meet. Eveneens is het verschil ook merkbaar op de rug. De rug van de grote vertoont meer grijs dan die van de gewone gele kwikstaart.

De vrouwtjes van beide kwikstaarten zijn goed te onderscheiden van de mannetjes daar zij een minder opvallende gele kleur aan de onderzijde hebben. Het vrouwtje van de grote gele kwikstaart mist de zwarte keel.

De gele kwikstaart roept vaak een onderdrukt 'tsiep' terwijl de zang van de grote gele kwikstaart zelden te horen is. Als men hem toch hoort is het meer een kwettering dan een zang.

Beide bovengenoemde kwikken zijn eenvoudigweg niet te verwarren met de meest voorkomende kwik in ons land, namelijk de witte kwikstaart (*Motacilla alba alba*). Deze mist namelijk de gele onderzijde en is daarentegen wit van onderzijde.

Indien men het nest van een gewone gele kwikstaart wil vinden dient men het vogeltje goed te observeren nabij sloten gelegen langs drassige weilanden. Het in het gras gebouwde nest, bedekt met veertjes, is moeilijk vindbaar. In dat nest worden meestal 5 à 6 eitjes gelegd die vaalachtig van kleur zijn en voorzien van ontelbare stipjes.

Na een broedtijd van ongeveer twee weken worden er jonge kwikken geboren; het gebeurt echter ook wel dat een koekoek de kwikken als pleegouders kiest, en na ongeveer 12 dagen door beide ouders met insecten gevoerd te zijn verlaten deze het nest. Na de broedtijd verzamelen de kwikken zich om in grote zwermen ons land te verlaten, om hopelijk in de volgende zomer weer bij ons terug te komen.

sel

wat voor nut heeft het en wat betekent het eigenlijk?

P. C. Paulus

Ecologie en symbiose, echte namen waar we dagelijks mee geconfronteerd worden, al staat het dan in verband met watervervuiling, milieubeheer, luchtverontreiniging enz.

Ecologie, een wetenschap die gewoon door amateurs op gang is gebracht en verder door de geleerden uitgewerkt. Eigenlijk omvat dit alles wat hiervoor genoemd werd.

Biologisch gezien hebben wij er dagelijks mee te maken in onze hobby; de huisvesting en verzorging van de vogels.

Beplanting, water en dieren zijn een zeer nauw samenhangend geheel, vooral wanneer het gaat om op een kleine oppervlakte een zo goed mogelijke biotoop te scheppen waar diverse soorten tezamen zijn gebracht.

Kortom een milieu waarin ze zich thuis voelen en waar men zoveel als mogelijk is natuurlijke voedingsstoffen aan ze verstrekt.

De symbiose die daar in hoofdzaak mee gepaard gaat bespreken we dadelijk, deze speelt zich voor het grootste gedeelte ondergronds af, dus in rechtstreeks contact met de beplanting.

Beplanting is de grote hoofdzaak van het biotoop in onze volièrés; immers zonder groen geen zuurstof. Dit geldt voor een mens net zo goed als voor een vogel.

De zuurstofvoorziening is dus, weliswaar in geringe mate, geregeld met groenbeplanting op een kleine oppervlakte. Als we nu ook nog zorgen voor fris bad- en drinkwater waardoor het vochtgehalte in stand blijft, dan hebben we in ieder geval al een klein stukje ecologie in ons biotoop bij elkaar gebracht.

Ook door onkruiden zaaien, desnoods onkruidzaden, wordt een belangrijk deel gezond voedsel geleverd en tevens worden er veel insecten door aangetrokken. Alles werkt nu met elkaar, niet om een mooi tuintje te krijgen maar een klein, aangepast stukje natuur. Veel soorten prefereren bijvoorbeeld een buxus als nestplaats, boven een nestkastje wat wij ze willen geven. Op een zonnig plekje wat droog zand, is ideaal voor de bodemvogels zoals kwartels e.d.

Het zaad uit de morsbak uitstrooien en even onderharken. Zodoende heeft men altijd gekiemd zaad en tevens kiemplantjes voorradig. Allemaal iets dat vanzelf gaat, zo gauw we maar een natuurlijk evenwicht proberen te bereiken.

Bij liefhebbers die uitsluitend over binnen-

volièrés en vogelkamers beschikken ligt de zaak niet gemakkelijker. Verwarmen is meestal geen punt, alleen frisse lucht, daar ontbreekt het nog wel eens aan. Ook een zonnetje doet wonderen en het vochtgehalte mag niet onder de 70% komen.

Nu het volgende stukje, de symbiose, die ook in rechtstreeks verband staat met onze hobby. In het kort samengevat is het zonder meer een op elkaar afgestemde levensvorm, waarin de een met de ander in gemeenschap samenleeft, in elkaars voordeel, dus een natuurlijke aanpassing.

Ergens, als vindt u dit misschien ver gezocht, eten onze vogels liever mineralen rechtstreeks uit de grond dan uit een bakje. Kijk

maar eens als u bij u in de buurt een roodborstje is. Zo gauw als u in uw tuintje gaat spitten is hij er en zoekt alles na wat u bovenbrengt; insecten en mineralen.

Een bepaalde toegepaste vorm van symbiose voor onze vogels is de volgende. Indien men op klei- of veengrond woont dan vinden we alleen dikke en grote wormen die voor de meeste vogels te groot zijn om op te eten. Als we nu een gat graven van 50x50x50 cm en we vullen dit met halfverteerde bladaarde dan doen we daarin een partijtje dunne rode wormen uit de zandgrond. Omdat we hierdoor een rechtstreeks evenwicht toepassen, dus weer ecologie en symbiose met elkaar, zal er een snelle toename van wormen zijn. De rest is dan wel gemakkelijk, 1x per week een natte doek op die plaats; de wormpjes komen dan naar boven en vinden een gretig onthaal. Eventueel verzamelen in een blik en dagelijks een portie verstrekken.

Zoals u wel merkt zijn ecologie en symbiose onverbreekelijk verbonden met onze hobby biologie of meer gespecificeerd ornithologie.

usel

appelvink liefhebber van kerseboomgaarden

door G. A. M. Oijen

Wanneer er één vogel door zijn verschijning in boomgaarden de toon van fruittelers op zich laadde, was dit beslist de Appelvink. Aangezien deze zin in de „verleden tijd” is gesteld, kunt u hieruit afleiden dat de fruittelers van nu niet veel meer van de Appelvink hebben te duchten. Diens „taak” is op een bekwame manier door de spreeuw overgenomen, iets waarover ze in België behoorlijk kunnen meespreken.

De schade welke de Appelvinken aan boomgaarden aanrichten, loog er niet om en was verre van onbeduidend. Een enkele familie van deze vogels heeft een behoorlijke boom vol rijpe kersen spoedig leeggeplukt. Wanneer ze eenmaal een boomgaard met hun bezoek hebben vereerd, keren de Appelvinken telkens terug zolang er nog kersen te vinden zijn.

De Appelvink is zo groot als een spreeuw. In zijn paspoort staat vermeld dat zijn keel zwart is, de bovendelen bruin terwijl z'n onderdelen rose-achtig van kleur zijn. Op zijn zwarte vleugels ligt een blauwachtige metaalglans. Zijn enorme, dikke driehoekige snavel is 's zomers loodkleurig maar in de winter meer geelbruin met een donkere punt. Met deze karakteristieke snavel kan de Appelvink de zwaarste pitten kraken, vandaar ook zijn bijnaam van Kerse-cijter.

Zwerfvogel

Het vrij kleine platte nest van vezels, mos, pluis etc. wordt gewoonlijk op een horizontale tak in parken en oude tuinen gemaakt. Na de broedtijd zwerft de

familie wat rond op zoek naar kerse- en pruimepitten, beukenootjes, bessen, appelpitten, zaden van es en els, noten en insecten. Hij houdt er dus een uitgebreide snavelkost op na, maar heeft desondanks periodiek met voedselproblemen te kampen.

Aan kersepitten en nootjes geeft de Appelvink de voorkeur boven ieder ander voedsel. Niet voor niets betekent zijn Griekse naam *Coccothraustes* vrij vertaald: kernverbreker. Wanneer hij deze kost in een boomgaard heeft ontdekt, bijt hij eerst de steel van de kers door. Kraakt met zijn snavel de steen na er het vlees — dat hij overigens niet consumeert — afgeschild te hebben. Dit alles speelt zich in amper een minuut af en geschiedt met zo'n kracht, dat het kraken van de steen op een dertigtal passen afstand te horen is.

De Appelvink, in België algemener dan bij ons, is veel meer zwerf- dan trekvogel, die daarbij nogal schuw en achterdochtig van aard is. Bij gevaar koerst hij in golvende vlucht steeds naar een boomtop van waaruit hij de omgeving aandachtig opneemt. Door nood gedwongen waagt hij zich in de winter dicht bij onze woningen en dat doet-ie gewoonlijk in groepjes. In die tijd zijn hem ook de lijsterbessen welkom waarvan alleen de pitten worden verslonden.

opleiding voor keurmeesters tropische vogels, bastaarden, wildzang, grote parkieten en grasparkieten

In januari 1977, tijdens de bondskampioenschappen in Rotterdam, zal weer een test worden gehouden voor hen die aspiraties hebben om voor keurmeester van bovengenoemde soorten vogels te gaan studeren. Een oproep hiervoor zal nog in Onze Vogels worden geplaatst.

Om een redelijke kans te maken om voor deze test te slagen moet men uiteraard wel ervaring met vogels hebben, er zal moeten worden aangetoond dat men al 5 jaar bepaalde vogelsoorten kweekt. De test is voornamelijk afgestemd op de praktische vogelkennis. De meest gangbare soorten zal men moeten herkennen, ook de verschillende kleuren in de gestandaardiseerde vogels als zebra-vinken, meeuwen enz. moeten herkend kunnen worden. Op een enkele plaats komt nu al een groepje liefhebbers bij elkaar om aan de hand van dia's, vogels en vragen zich op deze test voor te bereiden.

Wil men de test gaan doen voor grasparkieten-keurmeester, dan spreekt het al voor zich dat de kandidaat de kleuren zal moeten kunnen herkennen; ook moet hij reeds een globale kennis hebben hoe de diverse kleuren zich bij de vererving tegenover elkaar verdragen.

Eventuele nadere inlichtingen omtrent de te houden test zullen u gaarne door de leden der techn. commissie, secretariaat Esschingstraat 80, Dalfsen, worden meegedeeld.

Wij wensen u nu in ieder geval al veel sukses.

sel

korte berichten

Ringenbestelling 1977

In het vorige nummer heeft u alles over de ringenbestelling kunnen lezen. Wij sporen u aan om er toch vooral zorg voor te dragen dat uw bestelling, inclusief de betaling daarover, vóór 15 september a.s. in het bezit van uw ringencommissaris is. De heren ringencommissarissen worden verzocht DIRECT NA 15 september de totaalbestellingen in orde te maken en er voor te zorgen dat die, inclusief ook de betaling daarover, vóór 1 oktober a.s. op het bondsbureau zijn ontvangen. Voor ná 1 oktober op het bondsbureau ontvangen bestellingen gelden de verhoogde prijzen en kan er niet voor worden ingestaan dat die bestellingen voor 15 januari 1977 afgeleverd kunnen worden.

Bestellingen centraal magazijn

Afdelingsbesturen doen er goed aan de bestellingen zo spoedig mogelijk aan het bondsbureau op te geven. Denk daarbij aan gelijktijdige overmaking van het verschuldigde bedrag en aan vermelding van naam, adres, woonplaats en kodenummer van de afdeling. Raadpleeg de prijslijst in dit en in het vorige nummer. Vroeg besteld, op tijd in huis!

Aanvraag tentoonstelling 1977/1978

De afdelingssecretariaten worden verzocht er zorg voor te dragen dat de aanvraagformulieren voor de TT in het seizoen 1977/78, in drievoud tijdig, en wel vóór 1 oktober a.s., in het bezit komen van de districtsvoorzitter.

Keurmeesters

Kleur: Verhuisd is de heer J. de Blij, naar Goudenregenstraat 19 te Schipluiden, tel. 01738 - 83 91.

Aanvulling TT agenda

Afdeling Veldhoven organiseert een afdelings TT van 10 t/m 12 december a.s.

Vogelvergunningen D

In het vorige nummer heeft u in een uitgebreid artikel over de Vogelwet, kunnen lezen dat er weer een mogelijkheid bestaat om zogenaamde vervoersvergunningen voor kooivogels (wildzang) aan te vragen. Wij sporen alle kwekers van dergelijke vogels aan om van die gelegenheid gebruik te maken zodat u nu ook eens met die vogels kunt deelnemen aan tentoonstellingen. Uw aanvraag moet uiterlijk op 31 augustus a.s. op het bondsbureau zijn ontvangen.

In memoriam

Na een langdurige ziekte is, toch nog onverwacht, op 30 juni 1976 overleden de heer M. van Nunen, in de leeftijd van 69 jaar. In hem verloren wij een man die voor onze organisatie vele vrije uren, zelfs dagen, opofferde. Hij schilderde ook de huidige bondsvlag en een eigen vlag voor het district Noord Brabant. Ongeveer 20 jaar was hij actief in het districtsbestuur Noord Brabant en tevens was hij oprichter van zijn eigen vereniging, Wittrako te 's-Hertogenbosch. Op de laatstgehouden algemene vergadering werd hij benoemd tot lid van verdienste van de N.B.v.V. Door zijn eenvoud en ijver was hij een bijzonder gewaardeerd man. Zijn echtgenote en kinderen wensen wij zeer veel sterkte.

J. Vos, districtsvoorzitter Noord Brabant.

Vervolgens zijn overleden: R. v. Groenewoud, Neede; J. Roverts, Utrecht; G. F. Te Loo, Winterswijk; C. Goverts, Kloosterhaar; J. Koenes, Marum; W. Paes, Sittard; D. Veltman, Dronrijp; J. van Schaik, Haaksbergen; H. Vloet, Mill. Dat zij rusten in vrede.

N.B.v.V. Kalender 1977

Wees er vlug bij en bestel gelijk met uw ringen weer zo'n prachtige vogelkalender.

Vastgestelde verkoopprijs f 4,50.

Voor afdelingen bij 10 of meer exemplaren slechts f 3,— per exemplaar.

KAPPELLE's KRACHTVOER "K.K."

Blijft thans door een geheel nieuwe productie-methode ook na maanden gegarandeerd

ZACHT EN RUL

Dit speciaal uitgebalanceerde voer bevat alles wat de vogels nodig hebben en ze eten het graag. Breng uw vogels dus in topconditie met:

KAPPELLE's KRACHTVOER "K.K."

Levering via de erkende handel.
Vraagt monster en folder bij:

FA. JAN D. KAPPELLE & ZN.
POSTBUS 2 - TELEFOON 1 39 27 - DEVENTER

IMPORT - EXPORT

Grootste in- en uitvoerbedrijf in België. Alle soorten tropische vogels, Parkieten, Aapjes, grijze Papegaaien, groene Papegaaien, Lorries, enz.

Prijslijsten enkel voor handelaars, tevens verkoop aan particulieren.

Openingsuren: alle dagen van 9 tot 17 uur.

Vrijdag, zaterdag en zondag van 9 tot 12 uur

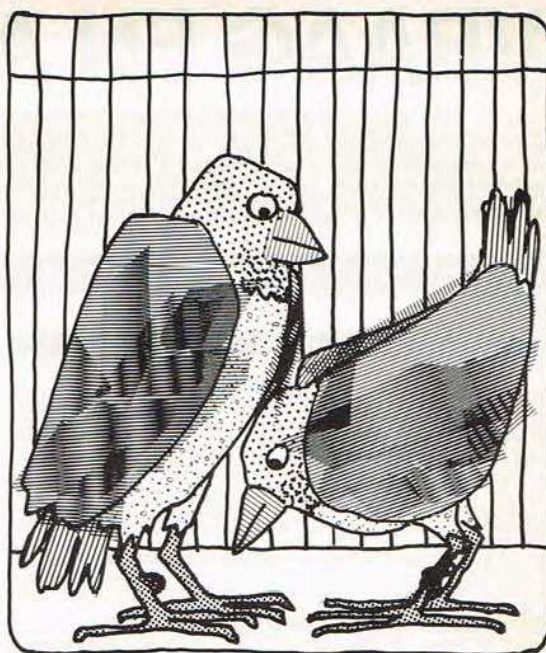
vinken vliegen in en uit

Vorig jaar, in de winter 1972-1973, kreeg ik bezoek van een vink met wratjes aan zijn linkerpootje. Dagelijks hing hij aan het gaas van mijn wildzangvolière. Om hem te helpen de winter door te komen, liet ik hem binnen en zo werd Wratpoot mijn gast.

Hoe vinken met elkaar praten, is mij niet bekend, maar in oktober jl. kwam er weer een vink asiel vragen om de winter te mogen doorbrengen bij het vetpotten in mijn volière. Deze vink had een klein puistje op zijn rechterpootje, en hij trok dit pootje steeds op. Wel een bewijs dat vogels, net als wij, ook pijn voelen. Maar omdat het zo'n zachte winter was en er nu toch overal wel wat te vinden is, liet ik beide genoemde vinkmannen begin januari weer los, met de bedoeling te kunnen nagaan wat hun gedrag zou zijn na een korte en een lange periode van bescherming en welvaart. Volgens pater Deltour bestaat er nl. geen gevaar dat vogels na hun gevangenschap minder op hun qui-vive zijn dan wilde vogels. Dit is echter **niet** waar.

De vinken die ik losliet, kwamen reeds de andere dag in mijn open volière terug. Ik heb nl. meerdere vakken, zodat ik gemakkelijk één vak vrij kan maken en het deurtje openzetten om mijn logés te voeren. Nu voer ik momenteel niet vóór 9 uur 's morgens, maar iedere morgen zijn mijn vinken al vroeg present om te kijken of er al wat te halen is, soms in gezelschap van een of meerdere poppen. Als ik dan langs dit gedeelte van mijn volière loop om in de schuur voer te gaan halen, blijft Wratpoot rustig zitten wachten op het ontbijt, terwijl de andere opvliegen of uit de volière gaan, maar spoedig weer terugkomen om te eten. Dus wel een bewijs dat hoe langer een vogel in gezelschap van mensen een goede verzorging heeft gehad, hoe tammer hij wordt.

Ook ontdekte ik verschil in intelligentie bij de losgelaten vinken. Er zijn psychologen die beweren dat kippen, die door een stuk gaas van hun voedsel gescheiden zijn, niet het instinct hebben om om het gaas heen te lopen en aldus bij het voer te komen, maar direct in paniek raken. Bij Wratpoot ging dit

heel anders. Ik heb nl. voerautomaten, die door het gaas heen zijn gemaakt, zodat ik aan de buitenkant het voer in de automaat kan doen, waarna de vogels aan de andere kant kunnen gaan eten. Deze automaten schuiven in een kastje, waarvan het dakje dus half binnen en half buiten de volière is. Ik had de eerste dag na het loslaten van de vinken wat voer op het binnenste deel van het dakje gelegd. Dit werd al spoedig door Wratpoot, zittend op het volière dak, ontdekt. Hij vloog nu van het dak op het buitenste deel van de automaat, maar was daar door het gaas van het voer gescheiden. Vervolgens vloog hij het deurtje door en de volière in. Daar vond hij op de grond wat gevallen zaad, waarvan hij eerst wat pikte om daarna in één rechte lijn naar de voerautomaat te vliegen om zijn maaltijd voort te zetten. Dit was dus een bewijs dat deze vink de situatie in zich opgenomen had, een oplossing had gevonden om bij zijn voer te komen en tijdens het uitvoeren van deze handeling de zaak kon onderbreken om wat voer op de grond op te pikken en daarna toch weer zijn weg naar de voerautomaat te vervolgen.

De mussen en spreuwen die ook in- en uitvliegen, heb ik dit nog nooit zien doen. Wel was Wratpoot de leraar voor de andere vinken. Die keken van hem de kunst af en gingen met hem mee naar binnen om voer te halen. Hieruit kunnen we dus opmaken dat vogels die weer losgelaten worden van elkaar kunnen leren. Net zoals wij dit doen.

A. v. Beek
Harderwijk

Waar wacht u nog langer op?

**Gun uw vogels selectief geschoonde
WITTE MOLEN zongerijpte zaden!**

WITTE MOLEN gemengde zaden voor kleur, zang en postuurkanaries, tropische vogels, parkieten en wildzang.

WITTE MOLEN zaadmengsels door onze voedingsdeskundige in de juiste verhoudingen samengesteld en aangepast aan de behoefte van de vogels in het seizoen.

Naast onze sublieme ALLESTERIN-mengsels voor de specialist, een keur van mengsels o.a.:

- Zangzaad Speciaal - Rood 1 - Zwart 1R - Zwart 1R z. hennep.
- Tropischzaad speciaal - Tropischzaad A.P.V. (v. Austr. Prachtvinken)
- Parkietenzaad speciaal - Parkietenzaad grof
- Wildzangzaad E.S. (eigen samenstelling)

VOGELLIEFHEBBERS DIE WETEN WAT GOED IS
PASSEN DE VOORDEELREGEL TOE.

Dus Witte Molen zaden!

**witte
molen**

WITTE MOLEN B.V.
PROV.WEG - MEEUWEN (N.Br.)